

Nr. 18/2004

3. september

61. årgang

Unge sindslidende lades i stikken

Social pædagogogen

SL klar til OK 2005

Efter den ekstraordinære kongres i Odense er SL klar til overenskomstforhandlingerne med tre hovedkrav: Ny løn-systemet skal bringes til at fungere, reallønnen skal sikres, og så skal OK 2005 give SL's medlemmer bedre pension.

Socialpædagogerne har tabt tålmodigheden i forhold til det hidtidige system for ny løn. Det har givet SL's medlemmer for lidt og for sent.

Tak for et klart mandat

SL's forhandlere ved OK2005 blev klædt godt på, da forbundet holdt ekstraordinær kongres i Odense Congress Center 23. august. Det er vi glade for. Vi skal nemlig stå på egne ben på SL's vegne meget tidligt i forløbet.

Årsagen er, at forhandlingerne denne gang er "vendt på hovedet", så organisationernes egne forhandlinger afklares først. Samtidig optræder de kommunale organisationer ikke samlet, som de tidligere har gjort. Det stiller os over for en række nye udfordringer.

Derfor er det en styrke, at vi blev sendt af sted med et klart mandat. Kongressen fulgte traditionen for de senere år med at vælge et antal markante temaer frem for en mere traditionel opstilling af krav.

De tre temaer, som kongressen satte i fokus, er en ny model for decentral løndannelse, generelle lønstigninger og højere pension.

Debatten viste, at der i SL er stor opbakning om et system med decentral løndannelse. Lige så

klart viste den, at socialpædagogerne har tabt tålmodigheden i forhold til det hidtidige system for ny løn. Det har givet SL's medlemmer for lidt og for sent.

Derfor er vores krav klare i forhold til de decentrale lønmodeller, der skal afløse den eksisterende aftale om ny løn, som nu bortfalder.

Vi kræver en lokal udmøntningspligt, så midlerne ikke som i dag risikerer at ligge i måneder og år i arbejdsgivernes kasser, men kommer vore medlemmer til gode. Dertil kræver vi lokale løngarantier og klare rammer.

Vi er positive over for en decentral løndannelse. Men det skal stå helt klart for arbejdsgiverne, at den sum, vi vil acceptere at afsætte til lokale forhandlinger hænger snævert sammen med, i hvor høj grad vi får imødekommet vores grundlæggende betingelser.

Kirsten Nissen
Forbundsformand

Socialpædagogen

ISSN 0105-5399

Ansvarshavende:
Forbundsformand
Kirsten Nissen

Redaktion:
Lone Marie Pedersen
(redaktør)
Kurt Ladefoged
Jens Nielsen
Bille Steril
Gitte Svanholm (børsel)
Karianne Bengtsen Blem
(børsel)

Layout: Bodil Hesselbo

Stillingsannoncer:
Lene Jensen, Datagraf
Auning AS, Energivej 75,
8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nød-
vendigvis udtryk for redak-
tionens eller organisatio-

nens mening. Redaktionen
påtager sig intet ansvar for
uopfordret indsendt stof.

Alle artikler i Socialpæda-
gogen kan desuden findes i
bladets elektroniske arkiv
på internettet www.sl.dk

Adresse:
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 3396 2800 kl. 10-15,

Telefax: 3396 2998
redaktionen@sl.dk
www.sl.dk

Abonnement:
Abonnementspris 2004:
732,50 kr. inkl. moms (26
numre)
Løssalg: 35,00 kr. + porto

Tryk og produktion:
Datagraf Auning AS

Oplag: 44.476 i perioden
1.7.02-30.06.03

Redaktionen af 18/04
er afsluttet d. 26.8.04.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer for 19/04,
der udkommer den 17.
september er mandag den
6. september kl. 12.
Deadline for 20/04 er man-
dag den 20. sep. kl. 12.

Forsidefoto:
Jørgen True

Medlem af
Dansk
Fagpresseforening

Unge sindslidende bydes et utilfredsstillende liv i udkanten af det almindelige samfund. Med enkelte undtagelser dækker indsatsen slet ikke de unges behov, viser en intern rapport fra Socialministeriet.

s. 4-11

Foto: Rasmus Baaner

SL er klar til overenskomstforhandlingerne. På sin ekstraordinære kongres blev kravene fastlagt. De vigtigste er ny model for lokal løndannelse, generelle lønstigninger og højere pension.

s.12-16

Foto: Kurt Johansen

Rektorerne foreslår kortere praktik og mere teori i pædagoguddannelsen. Den er de studerende med på, men de ekstra timer på skolebænken skal bruges målrettet på at få teori og praksis til at hænge bedre sammen, mener PLS.

s. 19

Foto: Sine Flig/Scampix

i Indhold

s. 4-11

Unge sindslidende lades i stikken

s. 6

Modstridende meldinger og manglende sammenhæng i unge-indsats

Der mangler sammenhæng i indsatsen over for de unge sindslidende - de forskellige grupper af behandlere ved alt for lidt om 'de andres' indsats.

s. 8

Fest og faste rammer

Klub Fontana er et værested for unge med psykiske problemer. Her får de unge hjælp til at blive afklaret. De finder job eller uddannelse - men først og fremmest finder de venner.

s. 10

Så normal som muligt

I Slusen i Kolding får de unge beboere en hverdag så tæt på et almindeligt ungdomsliv som muligt - på trods af diagnoser og domme

s. 12

Ekstraordinær kongres: Alle skal have en bid af kagen

s. 16

De udsatte unge

Anmeldelse

s. 18

Et pluk af af ny faglitteratur

s. 19

PLS: Ja til kortere praktik

s. 20

FU-kandidaterne

På SL's ordinære kongres til november skal der vælges medlemmer til forretningsudvalget. Indtil videre er fire kandidater på banen, og vi præsenterer de fire og deres synspunkter på de hovedudfordringer, SL står overfor.

s. 24

Debat

s. 25-26

Kalender

s. 28-30-32

Nyt fra amtskredsene

Jeg kan ikke forstå, det er nødvendigt at
lægge små piger i bælt, når man kan
holde om dem i stedet.

Ledende sygeplejeske,
amtslig døgninstitution

Unge sindslidende lades i stikken

Tilbuddene til psykisk syge unge dækker sjældent de unges behov. Tilbuddene er for få – og for tilfældige. Mange unge forsøger at klare sig selv og ender med at stå elendigt rustet til uddannelse og arbejde. Det viser en rapport, Socialministeriet ikke vil offentliggøre

Af Bille Sterll

Foto: Rasmus Baaner

Først og fremmest vil de være unge - og være sammen med andre unge. De vil feste og tage på Roskilde Festival, og de drømmer om uddannelse og fremtid.

Unge med psykiske lidelser tænker sjældent på sig selv som syge. Men systemet ser dem ikke som unge. De fleste tilbud til psykisk syge unge tager slet ikke udgangspunkt i de unges liv og hverdag.

I stedet må de unge tilpasse sig systemet. Og alt for ofte bliver de spist af med medicin og et værested, sammen med langt ældre psykisk syge.

Både professionelle og de unge selv mener, at det er meget uheldigt.

Det viser en rapport om indsatsen over for unge sindslidende, som Socialministeriet ikke vil offentliggøre.

Rapporten "Kan det gøres bedre?" peger på flere områder, hvor amter og kommuner må til lommerne, hvis indsatsen skal matche de unge sindslidendes behov. Af

samme grund ønsker Socialministeriet ikke at offentliggøre rapporten.

Socialpædagogen har imidlertid fået aktindsigt i rapporten, som kortlægger indsatsen over for unge sindslidende i alderen 15 til 25 år i to jyske amter samt i hovedstaden.

Konklusionerne er lige så lysende klare, som de er nedslående:

De unge har et håb og en tro på at blive raske og sætter sig nogle mål og drømme, som hører til i den raske verden.

Socialchef, jysk kommune

Et stort antal unge med psykiatriske diagnoser bydes et utilfredsstillende liv i udkanten af det almindelige samfund. Mange af dem har haft et elendigt skoleforløb, og de har svært ved at klare en uddannelse.

Med enkelte undtagelser dækker indsatsen slet ikke de unges behov, og mange unge med psykiske lidelser er ukendte i de lokale socialpsykiatriske tilbud.

Kun ganske få tilbud er målrettet unge. I stedet må de unge tilpasse sig, og tit er et værested forklædt som cafe det eneste tiltag i området. Mange unge får ligefrem en

forkert behandling eller ender med at vælge den helt fra.

Endelig strander de gode erfaringer fra de vellykkede steder, der også findes, i ingenmandsland. Erfaringer og viden udveksles hverken på tværs af faggrupper eller kommunegrænser.

Den nyudnævnte socialminister Eva Kjer Hansen (V) erkender, at der mangler tilbud til de unge.

- De skal have muligheder for at skabe kontakter og netværk. De skal have nogle sociale sammenhænge. Alle mennesker har brug for relationer, oplevelser og samvær med andre for at have det godt. Her er så nogle unge, som har sværere ved at etablere de kontakter end andre. Derfor skal der afsættes ressourcer til det, siger hun til Socialpædagogen.

Ender på forsorgshjem

Såvel behandlere og pædagoger rundt omkring på institutionerne som ledende medarbejdere i forvaltningerne møder flere og flere unge med ganske alvorlige symptomer.

De passer hverken det ene eller andet sted - og stederne passer ikke til dem. Mange driver rundt fra det ene behandlings- eller bosted til det andet, indtil de skyller i land på forsorgshjemmene, som tager flere og flere unge ind.

- Der kommer mange nu. Rigtig mange. De har boet på ungdomsinstitutioner, indtil de var 18 år, og så er de drevet rundt et par år på må og få uden at have noget at holde i overhovedet. De går fra psykiatri-

Kan det gøres bedre?

Rapporten "Kan det gøres bedre?" kortlægger indsatsen i to jyske amter, Vejle og Ringkøbing, samt i Københavns Kommune overfor unge i alderen 15 til 25 år, som enten har eller er i risiko for at udvikle en psykisk sygdom.

Det er det tidligere Formidlingscentret Storkøbenhavn – nu en del af Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte, som har lavet rapporten for Socialministeriet. Rapporten udkom sidste år, men ministeriet har valgt at betragte den som intern. Derfor er den ikke offentliggjort.

80 forskellige medarbejdere fra både forvaltninger og institutioner er blevet interviewet i forbindelse med undersøgelsen. Desuden har samtlige kommuner i Ringkøbing og Vejle amter modtaget et spørgeskema. Ud af 34 kommuner i svarede de 20.

Rapporten anbefaler blandt andet:

- Den målrettede indsats til unge skal prioriteres.
- Hjælp og støtte kan med succes integreres i uddannelse, job og bolig. Tilbud, der arbejder på tværs bør udvikles.
- Kendskabet til de gode indsatser skal spredes.
- Flere tilbud om forebyggende samtaler for unge.

Socialministeriet har valgt at betragte rapporten som intern. I et notat fra ministeriet hedder det blandt andet:

"Baggrunden for denne indstilling er, at rapporten på visse punkter stiller forslag om øgede indsatser, og vi p.t. ikke har finansieringsmuligheder til at dække forslagene."

Samtidig med rapporten "Kan det gøres bedre" fik ministeriet lavet en anden rapport, "Ungdom eller sindslidelse", som består af interviews med 20 unge sindslidende. Den blev imidlertid offentliggjort.

Nuværende socialminister Eva Kjer Hansen (V) har arvet rapporten fra sin forgænger, og har altså ikke været inde over beslutningen om at lægge den ene rapport i skuffen.

- Det, jeg har fået oplyst er, at den ene rapport egnede sig bedre til formidling, mens den anden mere var et arbejdsredskab. Der var ikke grund til at sende to rapporter ud, som behandlede det samme område, siger socialministeren.

ske tilbud, døgntilbud og botilbud indtil de så stiller her, siger Jørn Leth, forstander for forsorgshjemmet Skovvang i Ringkøbing Amt.

På Skovvang udgjorde de unge i 2003 en fjerdedel af de indskrevne på forsorgshjemmet. Året før lå de helt oppe på en tredjedel.

Og de er svære at have med at gøre. Skovvang har indrettet en mindre afdeling særligt til unge. Her kan de høre høj musik

og gå sent i seng uden at genere de andre beboere. Forstanderen vil ikke kalde det en kæmpesucces, men dog en slags succes. Det har fået de unge til at blive boende lidt længere, og det giver tid til at få kontakt til den unges sagsbehandler, familien eller psykiatrien.

Et helt nyt tiltag er Stafetten: Skovvang har ansat en sygeplejerske med mange års erfaring inden for psykiatrien til at gå på tværs mellem Skovvang og det psykiatriske

Vi har været med til at udsłuse nogle på snart 18 år til store socialpsykiatriske bcentre, og det er vi kede af. (...) De unge har brug for et ungdomsorienteret tilbud.

Cheflæge, ungdomspsykiatrien, København

system. Alligevel mener forstanderen ikke, de unge hører hjemme på forsorgshjemmet.

- Tilværelsen skulle jo gerne forme sig lidt anderledes for de her folk. Vi så helst, at de unge ikke kom på forsorgshjem overhovedet, men der er ingen andre, der vil ha' dem. Kort og godt. Der er ingen tilbud til dem, siger Jørn Leth.

Vælger væresteder fra

Det problem vil socialminister Eva Kjer Hansen gerne være med til at løse.

- Unge psykisk syge skal ikke bo på forsorgshjem, de skal have en mere permanent løsning, så de kan komme videre med deres liv. Det er jo ikke holdbart, hvis det eneste, de kan finde er en plads på et forsorgshjem. Det vil jeg gerne se nærmere på, siger hun.

I Kolding efterlyser lederen af bostedet Slusen også flere tilbud til unge. Slusen har plads til seks unge i alderen 15 til 22 år.

- Her i Kolding har vi Vækststedet. Det er åbent for alle, men det er kun folk over 35, som kommer. De unge bliver mere syge af at sidde og se på 20 ældre psykisk syge. Mange ældre psykisk syge er mere eller mindre gået i stå. De har ingen muligheder for at ændre deres sygdomsbillede. Det kan de unge jo, hvis vi får dem tidligt nok.

Men der er alt for få steder, som er gearet til unge. Der er slet ikke tilstrækkelig opmærksomhed om deres behov. Hvorfor er der for eksempel ikke et sted her i Kolding, hvor yngre tidligere psykiatriske patienter kan mødes?, spørger Slusens leder, Ib René.

I Lemvig havde de psykisk syge et værested, forklædt som cafe. De unge sindslidende kom stort set aldrig i cafeen. Kommunen var klar over, at cafeen ikke gav nogen mening for dem, men først da kommunen gik ud og spurgte de unge om deres behov og bagefter indrettede sig efter dem, var der gevinst.

- Konklusionen var, at der var brug for noget andet, end det vi havde. Et tilbud, som var meget mere udviklingsorienteret. Det er skræmmende for [unge] at se ældre sindslidende sidde i en fastlåst situation, for eksempel i cafeen. Efter nogle enkelte besøg siger de unge: Det er ikke noget for os, vi bliver mere deprimerede end vi er i forvejen, siger en afdelingsleder i Lemvig i rapporten "Kan det gøres bedre?".

I stedet har kommunen lavet en ordning, hvor der kommer en medarbejder ud, som kan guide den unge. De unge vil det samme som andre unge; de vil høre musik og gå på café, og det hjælper guiden med. Den særlige indsats for unge kan vare helt til den unge fylder 25; og det har givet færre

problemer med unge, der falder igennem i overgangen mellem børne- og voksenalderen.

Kun for gymnasieelever

Det er langt fra nogen selvfølge, at kommunen har et særligt tilbud til de unge. Mange kommuner har end ikke gjort sig særlige overvejelser om, hvordan de vil håndtere unge sindslidende. I Ringkøbing og Vejle amter svarer 70 pct. af kommunerne nej til spørgsmålet om, hvorvidt kommunen havde en nedskrevet handleplan, ambition eller politik overfor unge med psykiske lidelser.

Udover store forskelle mellem forskellige egne af landet, er nogle tilbud også kun for bestemte grupper af unge. For eksempel har flere amter en åben psykologisk rådgivning for eleverne på amternes gymnasier. Ifølge rapporten udgør de et godt og væsentligt tilbud, som de unge kan bruge til noget.

I Ringkøbing amt lægger psykolog Irene Roued Thomsen øre til gymnasieeleverne. Og det er langt fra de sædvanlige teenagehistorier om kærestesorger eller plagsomme forældre, de kommer med.

- De unge, jeg møder, har næsten altid symptomer som dem vi kender fra psykiatrien: de kan være selvskadende, for ek-

Modstridende meldinger og manglende

Der mangler sammenhæng i indsatsen over for de unge sindslidende - de forskellige grupper af behandlere ved alt for lidt om 'de andres' indsats

Af Bille Sterll

Indsatsen overfor unge sindslidende er et landskab med mange hegn. De unge færdes på kryds og tværs i dette landskab, og undervejs møder de forskellige fagpersoner med omtrent lige så mange forskellige forklaringer på, hvad der er galt, og hvad der bør gøres ved det.

Efter at have talt med 80 forskellige

medarbejdere fra både institutioner og forvaltning, peger rapporten "Kan det gøres bedre" på vidt forskellige grundsyn, tilgange og metoder blandt de forskellige faggrupper.

Pædagoger, sagsbehandlere, læger og terapeuter er bare nogle af de mange faggrupper, unge sindslidende møder.

De har alle forskellige holdninger og tilgange, men ingen udveksler erfaringer og viden.

Rapporten taler om fire tilgange til arbejdet med de unge: En omsorgstilgang, en medicinsk, en socialfaglig og en psykosocial eller pædagogisk tilgang.

Omsorg går ud på at give den unge et sted at bo og leve med mulighed for at få

hjælp, når det brænder på. Den medicinske tilgang stiller diagnoser og skriver recepter.

Den socialfaglige fokuserer på den unges sociale vilkår og evnen til at håndtere hverdagen - mens den psykosociale eller pædagogiske tilgang forholder sig til den unges symptomer og adfærd.

Ingen erfaringsudveksling

Så hvis den unge undervejs bliver forvirret over modstridende meldinger og nye metoder, er der ikke noget at sige til det. De professionelle har stort set hver deres syn på arbejdet med den unge.

Ifølge rapporten forgår der så godt som ingen udveksling af erfaringer mellem de

Det er langt fra nogen selvfølge, at kommunen har et særligt tilbud til de unge. Mange kommuner har end ikke gjort sig særlige overvejelser om, hvordan de vil håndtere unge sindslidende, viser rapporten "Kan det gøres bedre"

sempel skærer de i sig selv, de lider af spiseforstyrrelser, angst eller nogen gange halucinationer. Det ser også ud til, at flere lider af depressioner, fortæller hun.

Hun er i løbende kontakt med 25 unge. Nogle kan nøjes med en anonym snak over telefonen, for andre åbner telefonrådgivningen for et længere forløb. Først når en elev har brug for flere end fem samtaler, begynder psykologen at føre journal.

- Vi har set en generel optrapning over nogle år. Ungdomsrådgivningerne oplever den samme tendens. Vi ser flere unge, især piger, som skærer i sig selv. Vi har flere i længere forløb. For et par år siden var det knap en femtedel. Nu er det op mod en tredjedel af dem, der henvender sig, som får over fem samtaler, siger Irene Roued Thomsen.

Hun er ansat på fuld tid til at lytte til eleverne på de otte gymnasier i amtet. De tekniske skoler har valgt at stå udenfor ordningen. Her må de unge med andre ord klare sig selv.

I de områder, rapporten ser nærmere på, Ringkøbing og Vejle amt samt Københavns Kommune, findes der stort set ingen rådgivning til unge, som vælger en håndværksuddannelse.

bis@sl.dk

sammenhæng i unge-indsats

forskellige faggrupper og på tværs af amts- og kommunegrænser. Alle efterlyser tværfagligt samarbejde.

Desuden oplever flere institutioner, at de små kommuner ikke kan følge med, når det gælder viden og konkret erfaring med sindslidende unge.

Der er stort set ingen fælles referencer, ingen lysende fyrtårne, som rager op i landskabet.

Der findes masser af projekter og forsøg på at gå nye veje. Også adskillige vellykkede forsøg. Men de gode erfaringer kommer sjældent over projektets dørtærskel.

Ingen samler viden og erfaring sammen og sørger for at sende dem videre. Hverken på tværs af faggrupper eller på tværs

af landet. Det er nærmest tilfældigt, hvis nogen hører om noget, der fungerer godt. Derfor er flere gode forsøg også gentagelser af noget, som er almindelige praksis andre steder i landet. Som en leder af en døgninstitution udtrykker det:

- Det er ikke hele psykiatrien, der er af Pommeren til. Der er mange gode forløb, men vi mangler et forum, hvor vi får koordineret den viden, der er.

Og lederen af familieafdelingen i et jysk amt svarer på spørgsmålet om noget kan gøres bedre:

- Tværfaglighed! (...) Der er brug for at vi kan sætte os ned og sige, hvordan gør vi det her bedst muligt, så den unge ikke hele tiden flytter rundt. Som det er nu, kom-

mer vi meget til at kaste rundt med den unge.

Socialministeriet har netop indkaldt nye ansøgninger til 15M puljen. I puljen ligger 14 millioner kroner, som denne gang er øremærket netop unge sindslidende, som ikke er indlagt på hospitalet. Ministeriet efterlyser blandt andet projekter med fritidstilbud til unge, efterværn og formidling af erfaringer fra andre projekter.

- Der er ikke nok tilbud til unge. De unge giver udtryk for, at der er mangel på tilbud, og det kan jeg godt forstå. Derfor regner jeg med at 15M-puljen udmønter sig i initiativer på netop det område, siger socialminister Eva Kjer Hansen.

bis@sl.dk

I Klub Fontana er der ingen særlige personalerum. Alt er for alle - det fremmer fornemmelsen af ligeberedthed. Både Bent Frederiksen som personale og Therese Jønsson som medlem har tjaner i f.eks. cafeen og køkkenet.

Måske har man en drøm, som ikke bliver opfyldt. Men så må man gå videre til noget andet. Det kan stadig være et godt liv

Therese Jønsson, medlem, Klub Fontana

Fest og faste rammer

Kom videre. Det er filosofien bag Klub Fontana – et værested for unge med psykiske problemer. Her får de unge hjælp til at blive afklaret. De finder job eller uddannelse – men først og fremmest finder de venner

Af Bille Sterll
Foto: Jørgen True

Det er svært at skelne mellem medarbejdere og medlemmer i Klub Fontana – og det er også meningen.

I Klub Fontana passer medlemmerne det daglige arbejde i cafeen og på kontoret på lige fod med de ansatte. Hvis en medarbejder skal have udbetalt penge, kan det sagtens være et af medlemmerne, som sidder på kassen. Ligesom de også passer telefoner og skriver lønsedler.

Klub Fontana er en ungdomsklub for psykisk syge mellem 18 og 25 år. Den har hjemme i Fountain House, et aktivitetshus for psykisk syge i København.

Hver dag dukker små 15 unge op i klubben, og klubbens fem faste medarbejdere har løbende kontakt til 40-50 unge i alt. Det er frivilligt at være medlem, og de unge bestemmer selv, hvor meget, de vil bruge klubben. Nogle er her flere dage om

ugen. Andre kan nøjes med et par samtaler om måneden. Men når de møder op, indgår de unge i det daglige arbejde med at drive klubben.

Det er også medlemmerne, som tager initiativ og arrangerer ture ud af huset. I sommerens løb har de været på stranden, ude at stå på vandski og har spillet rundbold i Fælledparken. Andre gange går turen i biografen, til koncert eller i kurbad. En gang om året rejser klubben på ferie; i år gik turen til den græske ø Lefkas.

Ideén er, at de unge møder hinanden og får et netværk. De laver noget sammen med andre unge, siger Bent Frederiksen, som har arbejdet i Klub Fontana siden starten i 1995.

Mange af de unge ser da også hinanden uden for klubben. De går i byen og til fester sammen. De bliver kærestepar og taler i telefon i timevis. De har med andre ord et helt almindeligt ungdomsliv sammen.

24-årige Therese Jønsson har været svingdørspatient de sidste fem år. Ud og ind af hospitalernes psykiatriske afdelinger. Hun er kommet i Klub Fontana i flere år, men i dag bruger hun ikke længere klubben så tit.

- Det kan godt være svært for ikke psykisk-syge at håndtere, hvis man har det dårligt eller er lidt ustabil. Det er nemmere at være sammen med nogen, der har det som os selv. Så behøver man ikke forklare sig selv, hvis man får det dårligt. Andre si-

ger måske bare: "Therese, tag dig sammen". Det har jeg hørt tit. Jeg får lyst til at give folk et spark over knæskallen, når de siger, jeg bare skal tage mig sammen, siger Therese Jønsson.

En væg fuld af faste rammer

Klub Fontana byder ikke på psykiatrisk behandling. I stedet står den på flad struktur, faste rammer – og tæt kontakt.

Lige så uformel tonen mellem medlemmer og medarbejdere er, lige så meget styr er der på de forskellige opgaver i huset. Kaffepauserne ligger på faste klokkeslæt, frokosten bliver serveret fra 12 til 12.45, og på kontoret breder et vældigt skema sig over to hvide tavler på væggen. Her krydser man sig af, når man går i kast med en af kontorets mange opgaver – hvad enten det er ugens gulvvask, den daglige telefonvagt, regnskaberne eller tjansen med at sende kort ud til de medlemmer, der har fødselsdag. De unge vælger selv, om de vil arbejde i kontoret eller passe cafeen.

Hver onsdag holder Klub Fontana husmøde for medlemmer og medarbejdere, og her beslutter de så, hvilke aktiviteter, der skal skydes i gang og hvem, der arbejder videre med det.

- Vi stiller krav. Vi forventer, at folk deltager. Det er ikke medarbejderne, som arrangerer rejser eller ture i parken. Alt bliver uddelegeret. Hvis du får en ide, så sæt et opslag op, find ud af, hvor mange der vil

med, så laver vi en gruppe, der står for det. Tingene bliver ikke bare serveret, siger Bent Frederiksen.

Og netop det, at klubben er en arbejdsplads med tid og rum til hygge, lægger flere af de unge vægt på.

- Hvis man tager herved, så skal man lave noget. Ikke bare drikke kaffe. Det er et arbejdsrelateret sted, men med plads til hygge. Det er ikke så afgørende, hvor meget man laver. Hvis man har det dårligt, kan man vande den ene blomst, man kan overkomme, siger Therese Jønsson.

Tidligere kom Therese på det lokale distriktspsykiatriske center i nærheden af, hvor hun bor.

- Gab! Der er folk meget stille og meget tilbageholdende. Der er slet ingen unge. Folk sidder bare og drikker kaffe og spiser frokost. Der var ingen udfordringer for mig. Herinde har jeg fået en masse venner, og jeg har været i arbejdsprøvning, fortæller hun.

Særlig støtte til studerende

Alle unge får en primær og en sekundær kontaktperson, som lægger ører til deres

problemer og er klar til at gå med til møder på socialkontoret eller hjælpe med at finde arbejde. Når jobbet så er i hus, går medarbejdere med, hvis den unge har brug for det.

Fontana har mulighed for at lave aftaler med forskellige arbejdspladser, så de unge kan komme ud i en form for arbejds-træning. De unge kan snuse til forskellige slags arbejde og finde ud af, hvor meget de kan klare.

- Det vigtigste er, at folk kommer videre. De unge skal videre her fra og knytte an til det almindelige samfund; enten en uddannelse eller et arbejde, så de ikke bliver isoleret, mener Bent Frederiksen.

Nogle gange viser det så, at den unge alligevel ikke kan klare jobbet. Men også det ser klubben som et skridt videre.

- Måske har man en drøm, som ikke bliver opfyldt. Men så må man gå videre til noget andet. Det kan stadig være et godt liv. Jeg har prøvet at arbejde fuld tid, og det kunne jeg slet ikke klare. Nu har jeg 15 timer om ugen, og det er fint med mig. Det giver mig meget livskvalitet at være ude, selvom det ikke er så meget. Jeg har en stor

glæde i det jeg laver, og nu har jeg undgået indlæggelser i over år, så nu tror jeg faktisk, det lykkes, siger Therese Jønsson.

I samme hus som Klub Fontana ligger Bogstøtten, som er et tilbud til studerende med psykiske problemer. Her er aldersgrænsen lidt højere – op til 30 år. Bogstøtten holder mange rådgivende samtaler, og tilbyder også læsegrupper og specialundervisning om nødvendigt. Bogstøtten har også indrettet computerpladser, så de studerende kan komme her og skrive opgaver eller læse, hvis de har svært ved at strukturere arbejdet alene.

- Mange af de unge har et slip i deres liv. De er gået ned med flaget og har stået stille i nogle år. Nu skal de arbejde sig op igen. De er gået i stå med hensyn til uddannelse og arbejde. Nu skal de lære at tro på sig selv igen, når sygdommen er kommet lidt i baggrunden. Der går vi så ind og prøver at få dem i gang. Det er vi gearet til – at få dem videre, siger Bent Frederiksen.

Læs mere på www.klub-fontana.dk

bis@sl.dk

Så normal som muligt

Når unge lander i Slusen i Kolding, har de ofte brugt flere år på at flakke fra den ene institution til den anden. I Slusen er målet at skabe en hverdag så tæt på et almindeligt ungdomsliv som muligt – på trods af diagnoser og domme

Af Bille Sterll

Foto: Rasmus Baaner

På tavlen i køkkenet har en af de tidligere beboere skrevet en besked, da hun var på besøg forleden:

"Hej Alle sammen. Savner jer meget. Pas nu godt på jer selv. Mange kys og kram."

Den store hvide funkisvilla ligger midt i Kolding, kun få minutters gang fra banegården og byens butikker. Det er en del af hele ideen bag Slusen, som er hjem for seks unge i alderen 15 til 22.

Mangler de en pakke smøger, kan de lige smutte op efter den. De kan gå i skole blandt andre unge på byens VUC og søge job i lokale butikker eller børnehaver. Fredag aften kan de gå i byen, hvis de har energien til det.

- Vi prøver på at skabe et liv så tæt på et normalt liv for unge som muligt. Det er vigtigt, at de kommer ud af det her system og etablerer nogle relationer til andre på samme alder. Samtidig skal de genetablere en ordentlig relation til deres tidligere netværk, hvis det er muligt, siger Ib René, som er daglig leder af Slusen.

I den store brune lædersofa i stuen sidder Andreas og Lotte. De har det til fælles, at Slusen langt fra er deres første ophold udenfor hjemmet. Begge er de i årevis blevet kastet rundt mellem psykiatriske hospitaler, psykologer, børnehjem og behandlingssteder.

- Her får vi lov til det, andre unge gør. Vi holder fester og hygge os. Det gjorde vi

ikke, de andre steder, jeg har været, siger Andreas.

Flyttet fra sted til sted

Siden 7. klasse har en DAMP-diagnose sendt Andreas rundt i systemet. På et tidspunkt blev han anbragt på den sikrede institution Koglen, som primært huser unge kriminelle.

Jeg røg ud i et sommerhus med to pædagoger. Jeg havde ingen forbindelse til omverden. Det bliver man altså skør i hovedet af

Andreas, beboer, Slusen

- Der ikke var andre steder. Men det gik ikke så godt, så jeg røg ud i et sommerhus med to pædagoger. Jeg havde ingen forbindelse til omverden. Det bliver man altså skør i hovedet af. På det sidste opholdssted, jeg var, var jeg den ældste. Så det var en befrielse at komme herhen. Her er vi jævnaldrende, fortæller han.

Ved siden af sidder Lotte, som har diagnosen skizofreni:

- Da jeg var 15, begyndte jeg at se alle mulige ting. Jeg var indlagt et halvt års tid på en voksenpsykiatrisk afdeling, og bagefter kom jeg på en institution, som var helt ny. Der var ikke så meget styr på det, så det var lidt noget rod. Jeg var den eneste pige sammen med 11 drenge, som alle var yngre end mig.

Siden kom Lotte på andre institutioner, hun boede for sig selv en overgang og hos en plejefamilie.

- Det sidste stykke tid, før jeg kom herop, boede jeg på gaden. Jeg fik valget mellem at tage på højskole eller bo på gaden. Så jeg boede på gaden, indtil kommunen fandt det her. Her er rigtig godt. Det er godt at være sammen med jævnaldrende, og jeg synes, folk her er gode til at tage imod. Jeg følte mig virkelig lukket ind i varmen. Her er heller ikke så institutionsagtigt, mere som et bofællesskab med ansatte, som ser efter os, siger hun.

Gik helt ned før nogen greb ind

Både Lotte og Andreas synes selv, at de i lang tid gjorde alt hvad de kunne for at vise omverden, at den var gal. Men ingen greb ind.

- Jeg pjækkede så meget. Jeg havde bare en seddel med, hvor der stod, at jeg havde ondt i maven. Når jeg endelig var der, sad jeg langt tilbage i klassen og sagde ikke noget. Hvis man sidder stille og holder mund,

I det år eller to, de unge bor i Slusen, har de medansvar for at få huset til at fungere, mens de arbejder eller går i skole ved siden af. Unge med psykiske problemer bor sammen med unge, der har været ude i kriminalitet - og det er meningen, at de skal opleve og lære af det 'normale' hos hinanden, fortæller Slusens leder, Ib René

så sker der ikke noget. Hvis man var vild og besværlig, så skete der måske noget, mener Lotte.

Andreas indskyder:

- Det var så sådan, jeg var. Jeg slog de andre og mobbede dem. Jeg slog min lærer en gang. Men det var fordi, han slog mig. Så fik han sgu en igen. Men der skete heller ikke noget. Jeg kom bare op til rektor.

- Jeg tror, man skal helt ned, siger Lotte.

- Det var i hvert fald min oplevelse. Jeg skulle helt ned, før de fandt ud af noget. Jeg har fået det meget bedre, efter jeg kom her. Jeg får tryghed og omsorg og følelsen af, at jeg er noget værd. Det har rykket rigtig meget, siger hun.

I byen med vennerne

De unge bor på Slusen i et til to år. De unge er selv med til at få huset til at fungere: de køber ind, laver mad og gør rent på skift.

Ved siden af arbejder Andreas i en SFO, og Lotte skal begynde at gå i skole på VUC. Hun skal tage 8. klasse.

- Det er svært at knytte kontakter ude i byen. Men det er også svært for en rask ung at være ny i håndboldklubben. En god vej ind er VUC. Der er også plads til de lidt skæve. Derfor har vi bevidst valgt, at skolen foregår ude sammen med andre på normale uddannelsessteder, fortæller Ib René.

Fælles aktiviteter lægger beslag på to aftener om ugen, hvor de unge sammen går

til motion og pistolskydning. Ifølge lederen gør det dem bedre til at koncentrere sig.

Resten af aftenene kan de unge gøre som de vil; de skal bare være hjemme klokken 22.

Stofmisbrug er lig med udsmidning, og alkohol er kun tilladt til Slusens fester, eller hvis medarbejderne går med ud på cafe en aften.

Tit sætter kommunen dem ud på et værelse, hvor der kommer en medarbejder og besøger dem en gang eller to om ugen. Det har jo intet med udslusning at gøre

Ib René, leder, Slusen

- Vi kan ikke sikre os, at de ikke går på druk ude i byen. Men vi forsøger at opbygge en kultur her i huset, hvor de selv påvirker hinanden. De har måske hørt fra tidligere beboere, at det ikke er særlig smart at drikke for meget, når man er på medicin. Det er ikke fordi de ikke må, men de fleste orker det ikke. De har det slet ikke godt nok til det, siger Ib René.

Slusen henvender sig især til unge med

psykiske lidelser. Men her bor også raske unge, som for eksempel er idømt ungdomssanktion. Det er helt bevidst: De kriminelle møder andre unge, som ikke er kriminelle, og de syge møder raske jævnaldrende.

- Unge har brug for andre unge at spejle sig i. Så vi har ikke kun syge unge. Det er ikke som på hospitalet. De tungere psykiatriske patienter har lidt sværere ved at fastholde sig selv i et sygdomsbillede, når her også er andre unge, som ikke skal have medicin hele tiden. De påvirker og spejler hinanden, siger Ib René.

Kolding er en by med mange muligheder for at tage en uddannelse. Og netop placeringen midt i byen betyder, at flere af de unge ender med at blive i Kolding, selvom de kommer langvejs fra. Ifølge Slusens leder bliver fire ud af fem i byen.

- Nogle er så syge, at de aldrig får en "normal" tilværelse. Men efter min mening kunne mange flere få det, hvis de fik den rigtige behandling. Målet er, at de unge skal have et normalt liv. Men det har vi meget dårlige erfaringer med her i Kolding, hvis ikke vi følger op. Tit sætter kommunen dem ud på et værelse, hvor der kommer en medarbejder og besøger dem en gang eller to om ugen. Det har jo intet med udslusning at gøre, mener Slusens daglige leder.

bis@sl.dk

Reportagerne fra Socialpædagoger-
nes Landsforbund ekstraordinære
kongres om overenskomstforhand-
lingerne i 2005 er skrevet af jour-
nalisterne Kurt Ladefoged og Bille
Sterll. Fotograf er Kurt Johansen.

**Der kan derfor ikke være tvivl om, at
der ved overenskomstfornyelsen skal
bruges penge på pension – også flere
penge end andre vil bruge**

Kirsten Nissen, forbundsformand

Alle skal have en bid af kagen

**Hovedbestyrelsens krav ved de
kommende overenskomstfor-
handlinger er, at der skal være
centralt aftalte forbedringer til
alle grupper på SL's arbejdsom-
råde – og der skal være særlig
fokus på basisgruppen,
fastslog forbundsformand
Kirsten Nissen på SL
ekstraordinære kongres**

Siden ny løn blev indført på det social-
pædagogiske arbejdsområde i 1998 har
lønsystemet været genstand for stor op-
mærksomhed fra SL-medlemmernes side.
Desværre har interessen ikke afspejlet sig
på de fleste af medlemmernes lønseddel.

Så nu er deres tålmodighed opbrugt. Der-
for vil et af de bassale krav eller temaer ved
OK 05 være en ny model for lokal løndan-
nelse.

Det fastslog forbundsformand Kirsten
Nissen, da hun oplistede hovedbestyrelsen
indstilling til OK-krav.

- Som situationen er nu, ligger det fast, at
den eksisterende aftale om ny løndannelse
falder bort. Det betyder, at der ikke cen-
tralt afsættes midler til forlodsfinansiering.
Derfor vil det udelukkende blive et anlig-
gende mellem SL - eller forhandlingsfæl-
lesskabet i Det Kommunale Kartel - og ar-
bejdsgiverne, hvis der skal sættes penge af
til ny løn, sagde Kirsten Nissen.

Kravene til ny løn

Hun slog fast, at SL's krav til en ny lokal
løndannelsesmodel bygger på tre hoved-
krav:

- Lokal udmøntningspligt
- Lokal løngaranti
- Og klare rammer

- Vores krav skal forstås sådan, at den
sum, som afsættes til lokale forhandlinger,
vil være afhængig af, i hvor høj grad ar-
bejdsgiverne imødekommer vores krav til
en ny model for løndannelse.

- I den forbindelse må vi tænke på, at SL
på langt de fleste overenskomstråder
forhandler i fællesskab med andre organi-
sationer. På døgnområdet forhandler vi så-
ledes sammen med FOA. Og på medhjæl-
perområdet sammen med KAD, SID og
FOA.

- Så derfor vil vi blive nødt til at indtæn-
ke forhandlingsfællesskaberne i en ny mo-
del for løndannelse. og det er vi da også al-
lerede gået i gang med, sagde Kirsten Nis-
sen.

Generelle lønstigninger

Det andet hovedtema, SL prioriterer er ge-
nerelle lønstigninger og sikring af realløn-
nen for alle.

- Kravet om sikring af reallønnen har vi
til fulde fået opfyldt ved de seneste over-
enskomstforhandlinger. Lønstigningerne
har været 1,4 procent højere end forventet
samtidig med, at pristigningerne har
været lavere, sagde Kirsten Nissen.

- Desværre må vi konstatere, at det er re-
guleringsordningen, der har givet de høje-
re generelle lønstigninger. Dermed må vi
også konstatere, at det kommunale områ-
de er saktet yderligere bagud i forhold til
det private område. Det skyldes, at regule-
ringsordningen kun giver 80 procent
dækning i forhold til det private område.

Men Kirsten Nissen kunne også slå fast,
at ikke alle grupper er saktet bagud på det
kommunale område:

- De grupper, der har klaret sig godt på ny
løn, har haft en lønudvikling, der ligger
over det private arbejdsmarked. Oven i har
de fået den lønstigning, som regulerings-
ordningen har givet. Desværre har det ikke
været tilfældet for hovedparten af SL's
grupper.

Bedre pension

Derfor er hovedbestyrelsens krav da også,
at der skal være centralt aftalte forbedrin-
ger til alle grupper på SL's arbejdsområde –
og at der særligt skal ses på basisgruppen.

Men Kirsten Nissen gjorde også opmærk-
som på, at en grundlønssændring vil være
dyr. Det har blandt andet været læren af
voldgiftssagen.

- Derfor skal vi tænke os godt om, inden
vi kaster os ud i grundlønssændringer. Hvis
vi ser på basisgruppen, vil det kun kunne
komme på tale, hvis vi sætter tillægget i
spil. En grundlønssændring på bare et en-
kelt trin vil koste omkring 1,4 procent. Det
er sandsynligvis mere, end vi har råd til ved

OK på hovedet

- Det er ekstra vigtigt, at vi er klædt godt på i år. SL bliver nemlig tvunget til at stå på egne ben meget tidligt i forløbet.

Det understregede forbundsformand Kirsten Nissen ved indledningen af den ekstraordinære kongres i Odense.

- Årsagen er, at overenskomstforhandlingerne i 2005 på flere områder adskiller sig fundamentalt fra tidligere overenskomstforhandlinger. Dels er de, som vi siger, vendt på hovedet, så det enkelte forbund skal forhandle tidligere end ellers. Og dels optræder de kommunale organisationer ikke samlet, som de plejer.

Kirsten Nissen forklarede, at tidligere har man delt kravene op som henholdsvis generelle krav, der er gældende for alle, og specielle krav, som de enkelte forbund selv skulle forhandle.

- De eneste krav, der på nuværende tidspunkt vil blive generelle krav, er sikring af reallønnen og reguleringsordningen. Dertil kan komme andre vitale krav, hvis man er enige om dem. Men det kan først afklares, når alle organisationer har afleveret deres krav til forhandlingsfællesskabet KTO i begyndelsen af september.

Hun oplyste, at drøftelserne mellem KTO og de kommunale arbejdsgivere om, ved hvilke borde de forskellige krav skal forhandles, foregår fra den 15. til den 24. september.

Den omvendte model betyder, at der denne gang heller ikke bliver aftalt en ramme for de specielle forhandlinger.

- Det betyder, at der ikke eksisterer nogen kendt ramme for forhandlingerne, når de starter mellem de enkelte organisationer og arbejdsgiverne, fortsatte Kirsten Nissen.

- Det kan resultere i, at der blive forskelle på, hvor mange penge der er brugt ved organisationernes egne forhandlinger, når man skal gøre forbruget op. Det kan igen betyde, at der er grupper, der skal have mere eller mindre end andre, når de generelle lønstigninger til sidst skal aftales.

- Derfor har vi også aftalt, at der skal være en høj grad af åbenhed omkring de enkelte organisationers resultater. Vi kan så håbe på, at alle lever op til det. For først derefter kan vi se konturerne af en ramme, sagde Kirsten Nissen.

forhandlingerne, konstaterede forbundsformanden.

- Lønforbedringer for basisgruppen kunne derfor ske på en af to måder: Enten ved forhøjelse af tillægget, som nu er blevet pensionsgivende. Eller som omlægning af lønnen til et fast kronebeløb. Det betyder, at vi forlader løntrinssystemet.

- Endelig vil der også kunne opnås lønforbedringer for basisgruppen ved en forhøjelse af de arbejdstidsbestemte tillæg. Og det ene behøver jo ikke at være i modsætning til det andet, fastslog Kirsten Nissen.

Hun nævnte, at også medhjælperne, lærerne og ledergrupperne bør forvente at blive tilgodeset ved de kommende forhandlinger.

Kirsten Nissen gjorde opmærksom på, at SL allerede ved OK 02 brugte mange penge på pension, og at det var tiltrængt:

- Pengene blev primært brugt på at gøre stillingstillæggene pensionsgivende og ikke på at forhøje pensionsprocenten. Det betyder, at vi i dag har en lavere pensionsprocent end sammenlignelige grupper.

- Der kan derfor ikke være tvivl om, at der ved overenskomstfornyelsen skal bruges penge på pension – også flere penge end andre vil bruge. Det vil derfor være i SL's interesse, hvis der kan etableres et tværgående pensionsprojekt sammen med andre organisationer.

- Men da det ikke er særlig sandsynligt, må vi nok indstille os på at løse problemet selv, sagde Kirsten Nissen.

SL's overenskomstkrav kan læses på www.SL.DK/OK05

Med den nye kommunestruktur er det naturligt at se på lederklassificeringen, mener Kirsten Nissen og gav dermed sin støtte til et forslag fra SL Københavns Amt

De tre, der kom ind i varmen

De krav, som SL's forhandlere skal spille videre til arbejdsgiverne ved de kommende overenskomstforhandlinger, ligner til forveksling Hovedbestyrelsens udspil. Kun tre af de forslag, som HB oprindeligt havde afvist, blev vedtaget på SL's ekstraordinære kongres. Resten blev enten trukket under debatten eller forkastet af salen.

De tre, som kunne trække et flertal af de røde stemmesedler var alle stillet af SL Københavns Amt. Det ene gik ud på at se på lederklassificeringen i kommunerne. Begrundelsen lå blandt andet i fremtidens kommunestruktur:

- Fremover får vi flere medlemmer ansat i kommunerne. Derfor må vi se på de aftaler, vi har med kommunerne, og de er ikke gode nok med hensyn til lederne. Vi skal have lederklassificeringen med i forhandlingerne med KL. Lønæssigt har de p.t. et meget lavt udgangspunkt. Hvis det var

højere, ville det også give noget til assistenterne i sidste ende, mente Finn Svarrer, faglig sekretær SL Københavns Amt.

Forslaget fik direkte støtte fra forbundsformand Kirsten Nissen på talerstolen:

- Vi har hele tiden haft et hængeparti her, og forslaget er stillet så bredt, at det i hvert fald ikke kan genere, så jeg vil gerne foreslå, at I støtter det, sagde hun.

Det andet forslag handlede om at præcisere arbejdstidsbestemte tillæg på KL's overenskomster – også for ansatte omfattet af protokollat tre i døgninstitutionsoverenskomsten.

Endelig var der også flertal for et forslag om at få arbejdstidsaftaler for de to fællesoverenskomster med BUPL og FOA.

- Vi er stødt på mange problemer allerede. Vi har ingen arbejdstidsregler på dette område udover arbejdsmiljøloven og EU's regler, sagde Finn Svarrer

Flertal for Ny Løn

Ingen på kongressen kunne være i tvivl om, at Ny Løn kun er de allerfærrestes livret. Så godt som samtlige talere luftede deres utilfredshed med det forkætrede lønsystem. Alligevel ville kongressen ikke være med til at kræve Ny Løn afskaffet

Ringkjøbing Amt var gået så vidt som at foreslå Ny Løn afskaffet. Efter debatten valgte kredsen imidlertid at trække forslaget. Amtskredsformand Kirsten Hornbæk havde på fornemmelsen, at det nok ville blive stemt ned, men Københavns Amt holdt på en afstemning.

- Ikke fordi det skal til forhandling, men fordi vi gerne vil se modstanden mod Ny Løn her på kongressen, sagde amtskredsformand Uffe Torup Kristensen.

Men de delegerede ville trods alt ikke sende SL's forhandlere i byen med et krav om at afskaffe Ny Løn. Forslaget blev forkastet med så tydeligt flertal, at dirigenterne ikke bad om at få stemmerne talt op.

SL's overenskomstkraav kan læses på www.SL.DK/OK05

Der skal være plads til alle, der vil

Emnet seniorpolitik trak en del til talerstolen. Udsigten til flere ældre og nedslidte socialpædagoger fik mange til at tale om behovet for en formuleret seniorpolitik i overenskomsterne.

- Det er nødvendigt at tage diskussionen på det offentlige område om hvordan det bliver attraktivt for ældre medarbejdere at blive på arbejdsmarkedet. Seniorpolitikken i dag er generelt varm luft i et tomt ringbind, sagde Poul Flack-Jensen, som mente, at de ældre medarbejder burde kunne vælge frit mellem fritid og penge.

- Vores behov er forskellige, og det er ikke alle seniormedarbejdere, der føler behov for mere fritid sagde han.

Flere kredse var mødt op med særlige

krav til seniorerne. Krav om flere fridage, krav om nedsat tid, eller krav om frit valg mellem særlige omsorgsdage fritid, mere i løn eller flere penge til pension.

Brugen af ordet omsorgsdage til medarbejdere over 55 fik en hård medfart af nordjyderne:

- Jeg bryder mig ikke om, når der går inflation i begreberne. Hvis børnefamilier og seniorer skal have omsorgsdage, skal midtergruppen vel have omsorgsdage til at tage sig af deres husdyr. Lad os sætte pris på omsorgsdage til børnefamilierne, men vi skal ikke gøre seniorerne mere svagelige, end de er. Det er jo ikke omsorgsdage, det handler om. Seniorpolitik går ikke bare ud på at holde fri. Vi må som organisation

tænke bredere og tage ansvar for, at en ordentlig seniorpolitik handler om at folk kan blive på arbejdsmarkedet, sagde Peter Kristensen og indkasserede klare klapsalver.

Trods de mange indlæg, som efterlyste klare meldinger fra SL, var SL's formand Kirsten Nissen ikke parat til at bruge overenskomstmidlerne på at lave seniorpolitik.

- Seniorordninger koster mange penge, og arbejdsgiverne vil ikke give de nødvendige penge. Vi kan diskutere rammerne, men jeg synes ikke, vi skal betale for dem. Vi har en meget stor udfordring foran os, som vi skal løse sammen med arbejdsgiverne, men det er ikke rimeligt, at vi skal betale for den, mente hun.

Som HB selv siger: Gør noget ved Ny Løn. Det kan ikke skærpes nok. Jeg er naturligvis tilfreds med, at det kun er ordet "ultimativ" der adskiller vores krav fra HB's. Men det ord er meget vigtigt for vores medlemmer.

Runa Starch, amtskredsformand, Århus Amt

Ultimative krav

Ordet "ultimativ" kom til at præge debatten. Flere talere var inde på, at man ikke skulle sende forhandlerne til bordet med ultimative krav.

- Jeg har lært af Lars Løkke (indenrigsministeren, som forhandlede strukturreformen på plads, red.) at man ikke skal stille ultimative krav ved forhandlingsbordet, sagde formanden for SL Sønderjylland, Poul Flack-Jensen som begrundelse for at trække et forslag om at forlange nogle andre tidsrammer for centralt aftalt kvalifikationsløn.

Århus Amtskredsformand Runa Starch ville dog i første runde af debatten gerne beholde ordet ultimativ i kredsens krav til blandt andet lokal udmøntningspligt og klar lønpolitik.

- Som HB selv siger: Gør noget ved Ny Løn. Det kan ikke skærpes nok. Jeg er naturligvis tilfreds med, at det kun er ordet "ultimativ" der adskiller vores krav fra HB's. Men det ord er meget vigtigt for vores medlemmer. Det har de udtrykt på hver eneste af de mere end 20 arbejdsplads-møder, vi har været på. Jeg er klar over, at det stiller forhandlingsdelegationen i en vanskelig situation, men vores medlemmer har ikke den store tillid til arbejdsgivernes gode vilje, sagde hun.

Alligevel trak hun forslaget efter debatten. SL's formand Kirsten Nissen

takkede for de mange visioner på lønområdet:

- I er kommet med nogle vigtige meldinger om Ny Løn. Der er en række sikkerhedsforhold, der skal fungere, før vi sætter penge af. Vi skal have en lokal udmøntningspligt, og vi skal finde et niveau for eventuel forlods finansiering, men jeg ville være lidt ked af at sige, at vi ikke skulle afsætte mere eller mindre end sidste gang. Det kommer an på, hvordan det hele bliver skruet sammen.

Poul Flack-Jensen - har lært af Lars Løkke...

Helle Bjerregaard (th) og resten af PLS fik ikke opbakning til kravet om mere i løn i praktikken

Syv procent var for meget

De studerende måtte tage næsten tomhændede hjem, da kongressen sagde nej til deres forslag om at glatte et gammelt efterslæb ud med en lønstigning på syv procent. I stedet for de små 600 kroner mere om måneden måtte de studerende nøjes med forbundsformandens løfte om at se nærmere på hullet i de studerendes økonomi.

- Vores løn er ikke fulgt med den almindelige lønudvikling for pædagoger. Vi er klar over, at den lønnede praktik snart er fortid, men det gør det ikke mindre vigtigt at rette op på uligheden, sagde PLS' formand, Helle Bjerregaard.

- Mit håb er, at jeg kan fortælle mine medstuderende, at deres fremtidige kolleger godt kunne se det rimelige i at rette lønnen op til det tidligere niveau. Syv procent er meget. Ja, det er mange penge for en studerende.

Kun sønderjyderne ville støtte de studerende.

- Hvis de studerende kan dokumentere et efterslæb på syv procent, så er der alvorlig grund til at stemme for. Vi ville aldrig behandle en anden

medlemsgruppe på den måde, sagde Poul Flack-Jensen.

Imidlertid kom den nye pædagoguddannelse til at spænde ben for lønstigningen. I Folketinget tegner sig et klart flertal for at erstatte praktiklønnen med SU, og i det lys ville forbundsformanden nødig sætte overskomstmidler af til en post, som måske snart forsvinder ud i det blå.

- Syv procent er meget, det er også mere, end vi kan løfte. Vi er nødt til at tænke strategisk. Hvad bliver prisen for at afskaffe den lønnede praktik? Den bliver ikke mindre, jo højere lønnen er. Derfor skal vi tænke os godt om. Det betyder ikke, at de studerende ikke skal have noget. Men vi må finde noget mere selektivt end det, I har opstillet her, sagde Kirsten Nissen.

Hun gav til gengæld de studerende sit ord på at indkalde dem til møde sammen med BUPL's formand og se på andre muligheder for at rette efterslæbet op.

En pædagogstuderende i lønnet praktik tjener i dag cirka 8.500 kroner om måneden.

Hvis ikke vi får sikkerhed for en lokal udmøntningsaftale i den kommende overenskomst, så kan SL godt begynde at spare op til konflikt.

Uffe Torup Christensen, Københavns Amt

Klar til konflikt

Socialpædagogerne er klar til at strejke, hvis de kommende overenskomster ikke giver en garanti for, at de lokale lønforhandlinger også bærer frugt. Flere kredsformænd var utilfredse med, at de lokale lønforhandlinger bliver dikteret oppefra – eller simpelthen udskudt på ubestemt tid.

- Hvis ikke vi får sikkerhed for en lokal udmøntningsaftale i den kommende overenskomst, så kan SL godt begynde at spare

Vi er nødt til at have udmøntningspligt - ellers er Ny Løn en død sild, siger Uffe Torup Kristensen, Københavns Amt

op til konflikt. Vi er nødt til at have en lokal udmøntningspligt. Ellers er Ny Løn død. De penge vi sætter af, skal vi også have igen – og ikke tre år efter, sagde Uffe Torup Kristensen, København Amt, fulgt af et af dagens største bifald fra salen.

Tonerne fra København-Frederiksberg var de samme:

- Jeg er lige ved at sige, at udmøntningspligten er et ufravigeligt krav. Det er tæt på. Arbejdsgiverne mangler at bevise, at de kan håndtere den på en fornuftig måde. Men der skal ikke lægges mere ud end sidst. Vi skal passe på at lade de frie kræfter råde, beløbet skal jo tages fra den samlede ramme, mente Ole Larsen.

- Vi støtter HB's forslag, men jeg er nødt til at præcisere, at for vores medlemmer er udmøntningspligten et must, sagde Roskildes amtskredsformand, Britta Leth Madsen.

Og SL-Nordjylland fulgte linien til dørs:
- Hvis den kommende overenskomst ikke bliver lavet om til noget, der ligner HB's krav, så vil jeg anbefale mine medlemmer at stemme nej, sagde amtskredsformand, Peter Kristensen.

Lange dage på feriekolonien

Et gammelt problem barn stak også hovedet frem. HB vil have pligten til at deltage i koloniforhold fjernet, men det var ikke nok for flere af de delegerede.

Vejle Amtskreds ville blandt andet have præciseret, at koloni ikke foregår på institutionen.

- Vi står til rådighed 13 timer i døgnet, hvis vi altså overholder hviletidsbestemmelserne. Grundlønnen på koloni må mindst være time til time plus et tillæg for at stå til rådighed 13 timer i døgnet. Vi kan konstatere at arbejds-giverne i stigende grad ønsker at udnytte kolonidøgnet, så vi må møde flere timer inden afrejse og passe almindelige opgaver. Men koloni fore-

går et andet sted end det normale arbejde og det skal tages helt bogstaveligt, mente Valther Matiesen.

Ole Larsen fra København Frederiksberg kunne ikke forstå, hvorfor SL ikke blot op-siger den nuværende koloniaftale.

- Den gamle tur-aftale blev opsagt af arbejdsgiverne, fordi den var for dyr. Vi har en koloniaftale, som er for billig. Hvorfor så ikke opsig den?

Det svarede Kirsten Nissen meget klart på:

- Koloniaftalen kan godt opsiges, men hvis vi så ikke får det, vi gerne vil have, så gælder den gamle aftale.

Dermed gled HB's indstilling igennem.

Anmeldelse

De udsatte unge

Flemming Røgilds har begået endnu en vidende bog om (sub)kultur-møder og hverdagsmagere

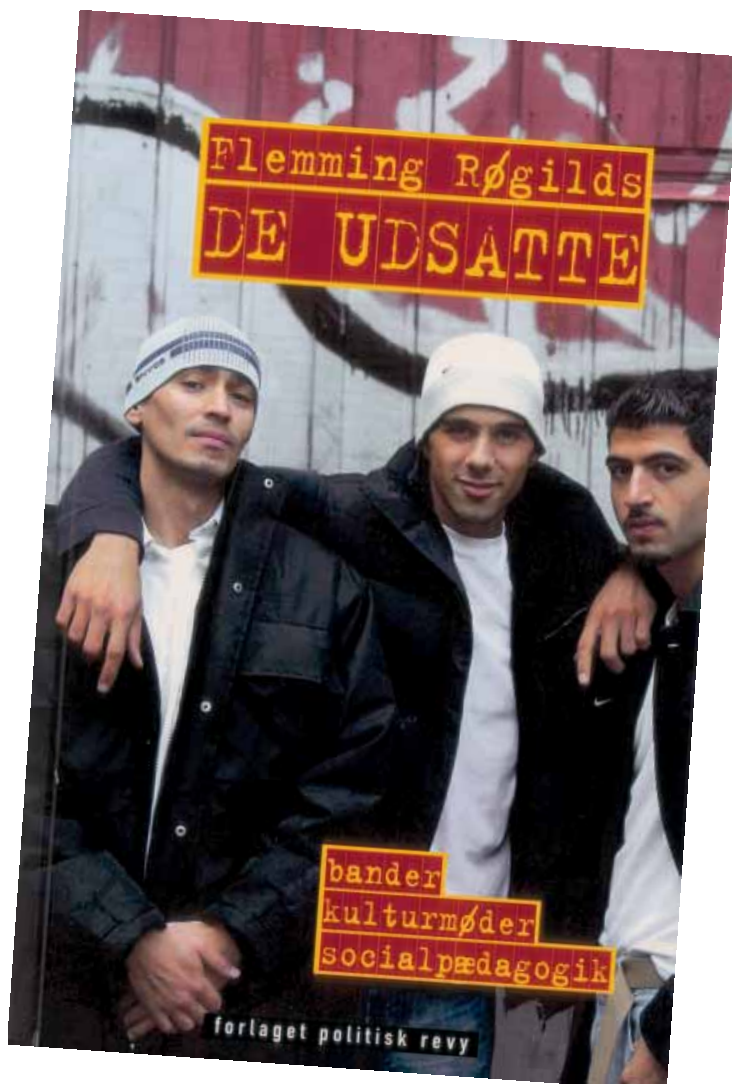
**Af pædagogisk konsulent
Jes Jørgensen**

Flemming Røgilds har med sin seneste bog "De udsatte - bander, kultur-møder, socialpædagogik" sat sig det mål at få et nærmere kendskab til hverdagsmager-nes arbejde med en særlig gruppe unge og at opnå en større forståelse for dette arbejdes interkulturelle aspekter.

Røgilds demonstrerer på forbilledlig vis at der rundt i landet findes nogle bemærkelsesværdige mennesker, der mere eller mindre upåagtet udfører et væsentligt arbejde med de unge, der i den offentlige debat er blevet kategoriseret som utilpassede unge, og hvorledes disse hverdagsmagere spiller en alt for overset rolle i integrationen af net-op denne kategori af unge.

I den forbindelse benytter han sig af det greb at lade hverdagsmagerne tale i en form for monolog i kombination med hans egne indskudte kapitler, hvor han tematiserer forskellige problematikker indenfor bogens røde tråd: samfundsmæssighed, bander, kultur-møder og socialpædagogik. Bogen kan ses og læses i forlængelse af hans tidligere bøger, "Charlie Nielsens rejse - Vandringer i multikulturelle landskaber" og især, "Stemmer i et grænseland - En bro mellem unge indvandrere og danskere?"

De udsatte er bogens titel og samtidig

det begreb, der bedst og mest enkelt favner problematikken og dobbeltheden. At der på en og samme tid er tale om unge, der er udsatte og samfundsmæssigt sårbare og samtidig er sat ud eller har sat sig udenfor majoritetens samfundsmæssige fællesskab.

Undervejs præsenteres vi for en lang række andre vinkler og definitioner af disse unge. Læseren møder forskellige hverdagsmagere fra hele landet for eksempel flere opsøgende- og gademedarbejdere, klubmedarbejdere og ledere, betjente og konsulenter. Mange med en flerkulturel baggrund, flest mænd og flest fra østdanmark.

Hverdagsmagerne

Der er naturligvis en vis logik i at marginaliserede ikke trives i de almindelige institutioner, hvorfor hverdagsmagere fra disse institutioner er underrepræsenteret, men det er et problem at tilbud til marginaliserede skal varetages af marginale institutioner, hvor nogle medarbejdere distancerer sig fra og identificerer sig i modsætning til "systemerne". Bortset fra betjentene er de fleste af hverdagsmagerne kommunalarbejdere. For de unge har fritiden, kammerater og nære relationer til voksne afgørende betydning, men det samfundsmæssige og integrative vendepunkt er ud-

dannelse og arbejde, som funktionel og symbolsk forudsætning for medborgerskab: frihed, forskellighed og lighed.

En af bogens mange kvaliteter er, at hverdagsmagerne er meget nærværende og lokalt genkendelige. Næsten som at høre dem i "Koplevs Krydsfelt", hvor de kan træde frem, kan tale og tale ud.

Enkelte, som "Onkel Ahmet" alias Ahmet Demir fremstår ved navns nævnelse, og jeg havde gerne set, at det havde gjort sig gældende for alle hverdagsmagerne og monologerne. Det vil kun styrke bogens validitet. Som et appendiks er der medtaget en liste over de projekter, netværk, klubber og institutioner der henvises til, så alle interesserede forholdsvist nemt kan skabe direkte kontakt.

Grundigt og vidende

En anden kvalitet er Røgilds indskudte kapitler. Lixtallet sættes lidt i vejret, og de teoretiske perspektiver træder frem, men uden at det går ud over læsbarheden og bogens målgruppe af andre hverdagsmagere. Og gennem et meget omfattende antal fodnoter er der udførlige henvisninger til begreber, teoretisk grundlag, relevant indenlandsk og udenlands litteratur m.v. En form, der bekræfter bogens gennemsigthed og relevans i de forskellige socialarbejderuddannelser.

Røgilds ved meget uden at være bedrevidende. Der kan klippes mange relevante afsnit, men jeg vil nøjes med et enkelt eksempel.

"Rod, rødder, ruter og nye rytmer er centrale begreber, når man interesserer sig for, hvorledes etniske minoritetsgrupper ikke alene river rødderne op i mødet med deres nye hjemland, men også planter dem om i en ny sammenhæng. Hvis man skal forstå, hvorledes de etniske minoritetsunge både udvikler et kulturelt tilhørsforhold til de steder, de oprindeligt kommer fra, og til de nye steder, de vokser op, må man se på, hvorledes de reflekterer over fænomener som hjem, hjemland, hjemløshed og hjem-vé på en sådan måde, at disse refleksioner kommer til at indgå i de forhandlinger om et multikulturelt medborgerskab, som de er med på at sætte på dagsordenen." (:220)

En faglig byvandring

Jeg håber, at Røgilds fortsætter sit spor, udfordrer og går mere i clinch med systemerne. Gennem kontakt og flere interviews med de unge må det være muligt at få eksempler på arbejdet med udsatte unge indenfor rammerne af de tunge områder og institutioner. Og tager fat i hverdagsmagerne daglige ledere og de politisk valgte, går direkte i kødet på pressen og den medieskabte virkelighed.

For eksempel i forhold til et begreb som "nul-tolerance", der på ny er blevet et mantra over for udadreagerende unge, både når det gælder unge fra etniske minoriteter eller nynazistiske grupperinger, som vi ser i Århus, hvor jeg har mit daglige arbejde. Ud fra de politiske termer og på forside af Århus' lokalaviser udviser frontmedarbejderne på ungdomsområdet såkaldt "nul-tolerance". Men i praksis handler det om at skabe og fastholde en dialog mellem byens unge og systemerne, og det gælder uanset om det er socialarbejdere eller politiets ungdomsgruppe. Dialog og tolerance er de vigtigste tilgange.

Bogen kan også ses som en fagkulturel byvandring rundt i landet og en faglig hegnbesigtigelse, hvor fagene får lejlighed til at se hinanden over skuldrene, uden at man føler sig som belurer.

Flemming Røgilds, "De udsatte. Blander, kulturmøder, socialpædagogik." Forlaget Politisk Revy, 2004. 277 sider. Pris 268 kr.

Et pluk af relevante fagbøger

Redigeret af Jens Nielsen

Livskraft og dannelse

Af Ruth Johansen og Anna Lica

Giv æstetikken en plads i den pædagogiske praksis. Lad kunsten række det pædagogiske arbejde en hjælpende hånd. Sådan lyder den klare opfordring fra denne bog forfattere, der er henholdsvis pædagog og skuespiller/dramalærer. Hvis pædagogens opgave er at skabe inspiration for menneskers liv, og teorierne er kilde til formulering af værdier, så er æstetikken et redskab til at skabe disse værdier, skriver forfatterne. Dermed får pædagogerne en metode til at organisere 'blikket for livskraft og selvdannelse gennem eksperimenterende selvbestemt praksis', hedder det. Bogen er skrevet for pædagoger, men også til pædagogstuderende og deres lærere – og for de planlægger, der sidder og skal tilrettelægge pædagoguddannelsen.

Udkommet på forlaget cvu vita. 205 sider, 215 kr.

Fortællinger om forældreskab

Af Inger-Marie Corfitz Lilledal

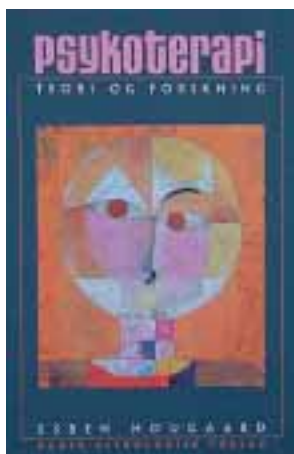
Her er seks fortællinger om forældreskab på tværs af kultur og etnicitet, fortalt af seks forældre fra Sri Lanka, Burundi, Iran, Libanon og Afghanistan. Hvordan er det at have børn i Danmark, når man selv har dybe rødder i et andet land? Hvordan tager livet og opdragelsen sig ud? Bogen viser, at der er oplevelser, som er fælles for de seks forældre, men også at der er ting, hvor de har hver deres erfaringsverden. Hver fortælling bliver fulgt op af en analyse af de strategier og værdier, der ligger bag opdragelsen, og på den måde bliver det muligt at se ned gennem alle lagene af generaliseringer. Bogen kan læses af

alle med interesse for integration og kulturmøder, men kan også bruges af fagfolk og studerende, der vil arbejde med metoder for udvikling af positive relationer.

Udgivet af UFC Børn og Unge. 254 sider, 160 kr.

Psykoterapi – teori og forskning

Af Esben Hougaard

Udbredelsen af psykoterapi har nærmest været eksplosiv – og det gælder også for udviklingen af terapiformerne. Antallet af terapeuter med forskellig baggrund er vokset betydeligt, og psykoterapien er ved at vinde fodfæste som en del af et normalt behandlingstilbud. Esben Hougaard er lektor ved Psykologisk Institut på Aarhus Universitet, og han giver i denne kraftigt reviderede udgave af værket et overblik over terapien og de opsigtsvækkende nyskabelser, der har sat psykoterapien i centrum inden for klinisk psykologi og psykiatrisk forskning.

Udkommet på Dansk Psykologisk Forlag. 720 sider, 498 kr.

Letfærdig og løsagtig

Af Birgit Kirkebæk

Nu om dage er den kendt som øen, hvor Storebæltsbroen mellemlander – men indtil for godt 40 år siden var den en isoleret anstalt. I denne bog fortæller Birgit Kirkebæk om kvindeanstalten på Sprogø, som i årene 1923 til 1961 husede kvinder under åndssvageforsorgen – den åndssvage, moralsk defekte kvinde, som det hedder. Kvinderne blev anbragt på Sprogø ud fra eugeniske og social-hygieniske forestillinger om 'dårligt arvemateriale' og frygt for

de skader, disse kvinder kunne have på seksualmoralen. Bogen tegner et portræt af 'Sprogø-pigen' på baggrund af journaler, breve, artikler og lovgivning, og den giver således et billede af såvel kvinde-, psykiatri- og handicapopfattelsen på øen – og i det omgivende samfund. Kirkebæk har tidligere udgivet tre andre bøger om dansk handicap-historie og Åndssvageforsorgen på samme forlag, og de fire bøger udgør tilsammen en enestående handicap-historisk udviklingshistorie.

Udkommet på SocPol. 324 sider, 260 kr.

Omsorgsfilosofi i praksis

Af Kitt Austgard

Hvordan kan man som professionel yde og udvikle omsorg i mødet med mennesker, der trænger til den? Og hvilken slags omsorg kan den viden, vi har, føre til? Den norske sygeplejerske og lektor Kitt Austgard viser i denne bog, hvordan tanker bag den omsorg, man yder, kan ændre praksis. Det teoretiske udgangspunkt er sygeplejersken og filosofen Kari

Martinsens omsorgsfilosofi, som sætter erfaringsetik og moralsk praksis i centrum. Austgard bruger en række sygeplejefortællinger som eksempler og viser dermed sammenhængen mellem teori og praksis. Brugen af fortællingerne gør også, at bogen er velegnet til undervisning inden for fagområder, der yder professionel omsorg.

Udkommet på Akademisk Forlag. 168 sider, 199 kr.

Sociale forhold

Af Charles Lemert

Denne 'indføring i det sociologiske liv', som undertitlen lyder, er en generel indføring i de sociologiske grundbegreber og en præsentation af sociologiens vigtigste skikkelser og skoler. Den amerikanske sociolog Charles Lemert fortæller om de centrale problemer, sociologien har tumlet med, og om de forandringer i samfundet, de forskellige skoler har forholdt sig

til. Lemert bruger meget hverdagsagtige eksempler og formår at gøre det tunge sociologiske stof levende og nærværende. Centralt står sociologen Wright Mills og hans ideer om den sociologiske fantasi. Med ham ønsker Lemert, at alle med en vis portion sociologisk forståelse skal forsøge at se deres tilværelse i forhold til de strukturer, der omgiver den enkeltes liv.

Udkommet på Systime Academic. 217 sider, 200 kr.

PLS: Ja til kortere praktik

Kortere praktik skal give plads til mere teori i pædagogseminarierne, lyder et forslag fra rektorerne. Den er de studerende med på - SL er skeptisk

Af Bille Sterll

Foto: Sine Fiig/Scanpix

Behovet for øget specialisering på pædagogseminarierne får nu Rektorforsamlingen til at foreslå, at praktikperioderne barberes ned. I stedet for de nuværende 15 måneder, vil rektorerne nøjes med 10.

Til gengæld skal en del af praktikken tænkes sammen med den øgede specialisering i undervisningen, så der kommer en særlig to måneders specialiseringspraktik.

Den er de studerende med på. Men de ekstra timer på skolebænken skal bruges målrettet på at få teori og praksis til at hænge bedre sammen, mener de studerendes sammenslutning, PLS.

- Der er en tendens til, at praktikken og seminarieforløbene ikke hænger tilstrækkeligt sammen. Vi kan godt se en nytte i at skære i praktiktiden, så vi kan forberede og evaluere forløbet optimalt, siger de studerendes formand, Helle Bjerregaard.

Hun giver et eksempel: en studerende vil i sin praktiktid se nærmere på en speciel pædagogisk metode. Tiden op til praktikken kan så bruges på at få metoden på plads, og efter praktikken skal der så være tid til at skrive en opgave baseret på iagttagelserne i praktiktiden.

- Det er ikke specifik teori, vi mangler. Men den tydelige kobling mellem teori og praksis kan forbedres, så praktiktid og seminarieforløb bliver bedre forbundet, siger Helle Bjerregaard.

Rektorforsamlingens udspil følger op på undervisningsminister Ulla Tørnæs' forslag til en revidering af uddannelsen, som kom i foråret. Ministeren lægger op til øget specialisering og flere teoretiske fag end i dag.

Desuden vil ministeren erstatte den lønede praktik med praktikperioder på SU for at understrege, at de studerende netop er midt i en læreproces og ikke må ses som billig arbejdskraft.

Pædagogseminariernes Rektorforsamling bakker op om den øgede specialisering, men frygter, at den lange praktiktid kommer til at stå i vejen. "Fastholdes denne varighed af praktikken vil pædagoguddannelsen fortsat have langt dårligere vilkår (...) end de øvrige professionsbacheloruddannelser", hedder det i rektorernes oplæg.

Hellere fire år

Næstformand i SL Mogens Seider anerkender, at den realistiske udvikling går i retningen af kortere praktik. Men han så hellere, at uddannelsen udvides til fire år.

- Når jeg ser på kravene til moderne pædagoger har jeg svært ved at se, at det kan presses ind på tre et halvt år. Når jeg ikke er begejstret for kortere praktik skyldes det, at uddannelsen bliver praksisrelateret ved at de studerende er ude på arbejdspladserne. Det praksischock, som for

eksempel nyuddannede lærere fortæller om, har vi jo indtil videre været fritaget for.

Undervisningsministerens bud på fremtidens pædagoguddannelse lægger op til, at de studerende fremover mindst skal have studentereksamen - eller en tilsvarende ungdomsuddannelse - for at slippe ind. Det er rektorerne lidt betænkelige ved. De frygter, at det vil holde ansøgere tilbage, så langt færre fremover vil søge ind på pædagoguddannelsen.

Men samtidig erkender Rektorforsamlingen, at niveauet på pædagogseminarierne skal svare til niveauet på de øvrige mellem lange videregående uddannelser. Derfor foreslår rektorerne, at fremtidens studerende enten har en studenterhue - eller en hue, der ligner. Eller at de som minimum har læst fire HF-fag kombineret med et års relevant erhvervs erfaring. Desuden skal uddannelsen til pædagogmedhjælper, PGU, og uddannelserne til social- og sundhedsassistenter justeres, så de passer til adgangskravene på seminarierne.

Med den manøvrer mener SL's næstformand ikke længere der er nogen grund til at frygte, at kvalificerede ansøgere holdes ude.

- Med de ændringer er der stort set ingen, som bliver forhindret i at komme ind. Enten ved at tage en PGU eller læse HF ved siden af arbejdet, mener Mogens Seider.

Både lærer- og pædagoguddannelsen skal revideres endeligt, når Folketinget møder på arbejde igen til oktober.

bis@sl.dk

FU-kandidaterne

På SL's ordinære kongres i november skal der som vanligt vælges medlemmer til Forretningsudvalget (FU) for den næste kongresperiode på to år.

Det nuværende Forretningsudvalg - Kirsten Nissen, Kaj Skov Frederiksen, Mogens Seider og Benny Andersen - genopstiller. Ingen andre kandidater har endnu meldt sig, men interesserede kan nå det helt frem til valghandlingen på kongressen.

Forretningsudvalget har i sin egen eva-

luering lagt vægt på, at de resultater, som SL har opnået i den forgange kongresperiode, især skyldes en samlet holdindsats og et godt teamarbejde. Socialpædagogen har dog valgt at interviewe dem hver for sig om emner, som er deres særlige ansvar i forretningsudvalget, og på den måde komme hele vejen rundt om forretningsudvalgets samlede indsats.

Hvis andre stiller op til Forretningsudvalget, vil de på samme måde blive præsenteret i Socialpædagogen.

Kirsten Nissen:

Mere synlighed, mere anerkendelse

Af Lone Marie Pedersen
Foto: Vibeke Toft

Ugebladet Mandag Morgen har ved flere lejligheder fremhævet Socialpædagogerne Landsforbund som det rigtig gode eksempel på en organisation, som det er lykkedes for at blive synlig i den offentlige debat. SL er med til at sætte den socialpolitiske dagsorden og vise, hvad socialpædagogisk faglighed er. Der bliver lyttet til SL.

Således også da en ny kommunalreform faldt på plads. I en lind strøm leverede SL viden og dokumentation, og til sidst lykkedes det at få politikerne på Christiansborg overbevist om, at det specielle sociale område bør ligge i regionerne.

Kaptajnen bag den holdindsats var Kirsten Nissen.

Hun har stået i spidsen for SL siden 1994, og hun vil gerne tage endnu en periode som formand og være med til at løse mange af de store opgaver, der ligger lige rundt hjørnet. En af dem, er den nye kommunalreform, der vil betyde, at mange af SLs medlemmer skal skifte arbejdsgiver. En anden stor opgave er overenskomstforhandlingerne i 2005.

Og hun bliver ikke tilfreds med den nye kommunalstruktur, før området med de mest udsatte børn og unge bliver flyttet fra kommune til region.

- Det er anbragt forkert. Det vil vi simpelthen have lavet om.

Og så vil hun have det socialpædagogiske

arbejde mere frem i lyset. En netop offentliggjort medlemsundersøgelse (Socialpædagogen nr. 13) viser, at medlemmerne savner offentlig respekt om deres arbejde, savner at være synlige.

- Det forstår jeg godt. Godt nok fylder vores område meget i medierne, men det er problemerne, for eksempel med anbragte børn, der giver spalteplads. Derimod fylder det socialpædagogiske arbejde og den forskel, som socialpædagoger gør, ikke noget overhovedet. Man er slet ikke klar over, hvor store kvalifikationer, der skal til for at løse opgaven med for eksempel udsatte børn og unge eller voksne med særligt behov for støtte, siger Kirsten Nissen.

Men det er svært at gøre det socialpædagogiske arbejde synligt, mener hun.

- Socialpædagoger er generelt set meget blufærdige både over for at bringe de mennesker, de arbejder med, frem i rampelyset, og over for deres egen kæmpestore faglige indsats. Men jeg synes, vi fortjener en større samfundsmæssig anerkendelse.

- Socialpædagoger er dem, der ved aller mest om, hvordan praksis fungerer, samtidig er det måske også den gruppe, som har sværest ved at stå frem. Jeg synes, vi giver os selv for megen mundkurv på, og det vil jeg gerne være med til at lave om på, så vi får skabt berettiget respekt om vores arbejde, og sådan at vi i højere grad end nu får vist politikerne, hvor skoene trykker hos de svageste borgere i samfundet.

- Jeg har en tro på, at alle socialpædago-

Kirsten Nissen

- Amtskredsformand Danske Socialpædagogers Landsforbund (DSL), Århus Amt, 1980.
- Amtskredsformand i Socialpædagogerne Landsforbund (SL), Århus Amt, 1981-1994.
- Faglig sekretær i SL 1981-94
- Forbundsformand for SL siden 1994

ger er og skal være omvarende socialpolitikere.

Medlemsundersøgelsen viser også, at socialpædagoger ikke kun dygtiggør sig i arbejdstiden, men bruger masser af fritid på at blive endnu bedre kvalificerede til arbejdet.

- Arbejdsgiverne får så meget forærende. Og det er jo godt nok. Men socialpædagoger forventer også at få noget af det igen, nemlig bedre løn- og ansættelsesvilkår.

Kirsten Nissen nævner, at den kommende periode desuden vil være præget af et aktivt fagligt samarbejde fra SL's side, først og fremmest et styrket samarbejde med BUPL.

- Vi er enige om, at vi i fællesskab skal sætte dagsordenen for, hvordan grænserne mellem det normale og det specielle skal trækkes på det pædagogiske område - det skal ikke overlades til arbejdsgiverne.

lmp@sl.dk

Kaj Skov Frederiksen:

Medlemmerne forventer professionel service

Af Lone Marie Pedersen

Foto: Vibeke Toft

Nestor i SL's forretningsudvalg er forbundskasserer Kaj Skov Frederiksen. Han har været med i 12 år og har altid arbejdet på de indre linier i forbundet. Det handler om at passe på pengene, samtidig med at forbundet også udvikler sig, og medlemmerne får en god service.

- Vi skal hele tiden se på, hvordan vi får skruet et godt forbund sammen.

Så det er med megen tilfredshed, at han konstaterer, at medlemskontingentet ikke er steget i 10 år, bortset de almindelige pristalsreguleringer. Men tilfredsheden er kun til stede, pointerer Kaj Skov Frederiksen, fordi forbundet også har formået at følge med udviklingen.

Og den er gået stærkt for SL.

Siden SL blev dannet for knap 25 år siden er medlemstallet vokset fra 9.000 medlemmer til over 30.000, og også indholdsmæssigt er der sket store ændringer.

- I dag forventer medlemmerne større kvalitet i den service, som forbundet yder, for eksempel ved arbejdsskader og arbejdsløshed. Den skal være professionel og på højde med den service, man kan få ved selv at entrere med for eksempel en advokat.

- Medlemmerne stiller også krav om, at deres fagforening er synlig på arbejdspladserne. Det socialpædagogiske område er karakteriseret ved evige omstillinger, enten som følge af nye reformer eller res-

sourcenedgang, samtidig med, at området samlet set er vokset.

Så for Kaj Skov Frederiksen består den svære øvelse i sammen med det øvrige forretningsudvalg og hovedbestyrelse at fordele aktiviteterne bedst muligt. Hovedbestyrelsen har besluttet, at SL i de kommende år skal kigges efter i sømmene og tilpasses udviklingen, blandt andet den nye kommunalstruktur. Det arbejde vil Kaj Skov Frederiksen gerne være med til.

Der bliver i disse år talt en del om krise i fagbevægelsen og om, at de unge ikke melder sig ind i fagforening. Men det synes ikke at gælde for SL, der er den organisation i LO, som har haft størst medlemsfremgang.

- SL er karakteriseret ved, at de fleste medlemmer har en mellemlang videregående uddannelse. De nyuddannede melder sig ind i SL, og når vi spørger dem, hvorfor de gør det, er svaret, at en fagforening er nødvendig. De forventer, at fagforeningen hjælper dem, hvis de kommer i klemme i for eksempel en afskedigelse. De forventer samtidig også, at fagforeningen hjælper dem med en karriereudvikling, giver dem et overblik over beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder, samt ordnede løn- og ansættelsesforhold.

- Mange af de unge har ikke skrevet under på en blanko-check, hvor der står SL.

Kaj Skov Frederiksen:

- Amtskredsformand for Danske Socialpædagogers Landsforbund (DSL) Fyns Amt i 1979.
- Medlem af SL's hovedbestyrelse siden 1982.
- Medlem af SL's forretningsudvalg siden 1992.
 - Forbundskasserer i SL siden 1992.
- Formand for Socialpædagogernes Landsdækkende Arbejdsløshedskasse siden 1998.

De holder hele tiden øje med, om der er andre, bedre og billigere tilbud. Alt sammen er det krav, der er med til, at vi må udvikle os.

Udover hovedkassererposten er Kaj Skov Frederiksen også formand for Socialpædagogernes Landsdækkende Arbejdsløshedskasse (SLA).

For ikke så mange år siden var der fuld beskæftigelse. I dag er billedet vendt. Det er er høj ledighed blandt de nyuddannede. Efter tre måneder er 30% af en årgang fortsat uden arbejde.

- Det er en ny situation, og der er brug for, at vi alle står sammen om at skaffe de nye i arbejde, så de hurtigt får brugt sig selv.

lmp@sl.dk

Aldersrekord hos offentligt ansatte

Den offentlige sektor lider af massive alderproblemer. Nye tal viser, at den største aldersgruppe blandt de ansatte i staten er de 55-59-årige. Amter og kommuner lider også af manglende generationsskifte. Hvis ikke problemerne løses, vil der opstå mangel på arbejdskraft, når de erfarne medarbejdere om få år går på pension, skriver Ugebrevet A4.

Imp

Hoptrup Højskole har lukket og slukket

Efter et halvår med økonomiske problemer var det med udgangen af juli definitivt slut med Hoptrup Højskole. Skolen har siden 1998 ellers udviklet et miljø, som gjorde det muligt for psykisk syge og sårbare mennesker at få et højskoleophold, som tog hensyn til deres særlige behov. Men Undervisningsministeriet vurderede i foråret, at skolen ikke levede op til kravene for en folkehøjskole – bl.a. fordi den henvendte sig til mennesker med psykiske problemer. Nu har bestyrelsen opgivet at redde stumperne og sikre drift.

jni

Aktioner mod tvang

Landsforeningen LAP har taget initiativ til en underskriftindsamling, der vender sig mod brugen af fiksering og tvang i psykiatrien. Initiativet er et af flere op til efterårets politiske behandling af psykiatrilovgivningen, der kommer til debat i Folketinget til november. Til den tid er der også planer om en maratonfiksering – dog ikke af politikerne... Europarådet har tidligere kritiseret den udbredte brug af fiksering og tvang i Danmark, som bruge fiksering oftere og i længere tid end de lande, vi normalt sammenligner os med. Læs mere på www.lap.dk

jni

Mogens Seider:

Brug for større teoretisk ballast

Af Bille Sterll

Foto: Vibeke Toft

- Hvis vi vil have respekt om vores fag, må vi hæve det teoretiske niveau, siger den ene af SL's næstformænd, Mogens Seider.

De sociale opgaver – og ikke mindst de mange skattekrone, der hvert år går til det sociale område – har politikernes opmærksomhed.

En af hovedopgaverne for socialpædagoger bliver derfor at kunne forklare omverden, at det altid kan betale sig at investere i andre menneskers udvikling.

- Når samfundet i højere grad har øje på, om det nu også nytter noget at poste så mange millioner kroner i det sociale område, skal socialpædagoger stadig holde fast i, at det altid nytter at behandle folk ordentligt. Velfærdssamfundet måles også på, hvordan det behandler dets svageste borgere, mener Mogens Seider. Samtidig erkender han, at i takt med, at den offentlige sektor udvikler sig, skal socialpædagogerne kunne meget andet end at tage sig af andre.

- Vi skal udvikle, beskrive, dokumentere og formidle de pædagogiske metoder og indsatser – og det skal ske i dialog med de borgere, vi er tilknyttet, siger Mogens Seider.

Derfor skal SL fortsat arbejde for at videreudvikle pædagoguddannelsen, så den retter sig mod pædagogens daglige praksis.

- For mig er der ingen tvivl om, at vi skal styrke pædagogens teoretiske baggrund. Jeg tror på, at det er af afgørende betydning, at vores arbejdspladser i samarbejde med forskere i langt højere grad producerer viden om praksis via forskning, siger SL's næstformand.

Derfor skal SL fortsat arbejde for at videreudvikle pædagoguddannelsen, så den retter sig mod pædagogens daglige praksis.

Benny Andersen:

TR'erne skal blive længere på posten

Af Kurt Ladefoged

Foto: Lars Bahl

Kampen for den gode arbejdsplads i bred forstand har været et af de områder, hvor den ene af næstformændene i SL Benny Andersen har brugt mange kræfter. Og det er et område, hvor han fortsat gerne vil gøre en ihærdig indsats, hvis han bliver genvalgt til forretningsudvalget.

- Jeg vil arbejde for at gøre tillidsrepræsentanten til en endnu mere central aktør på arbejdspladsen, hvor TR kan samarbejde med ledelsen om at udvikle såvel gode ansættelsesvilkår som faglig dygtighed.

- Sådan som jeg har oplevet udviklingen i de senere år, vil vi fremover få færre tillidsrepræsentanter, der til gengæld kommer til at repræsentere flere medlemmer og flere grupper. Der sker allerede nu sammenlægning af enheder på det socialpædagogiske område.

- Derfor synes jeg, vi skal bruge den situation og ændringerne af den kommunale struktur til at gøre en ekstra indsats for at forbedre de rammer og vilkår, der skal være, når tillidsrepræsentanten skal løfte opgaven med at repræsentere så mange flere medlemmer og grupper.

Benny Andersen mener, at det kræver, at tillidsrepræsentanten holder længere end de cirka tre år, der er tilfældet i dag.

- Derfor skal vi sørge for, at tillidsrepræsentanten bliver uddannet bedre. Og vi skal have skruet vores uddannelsestilbud sådan sammen, at det bliver muligt for den enkelte tillidsrepræsentant at uddanne sig mere målrettet til de opgaver, pågældende skal løse.

- For der vil altid være forskel på at være tillidsrepræsentant for alle SL-medlemmer i en kommune eller en arbejdsplads med flere enheder og så at repræsentere medlemmerne på en enkelt arbejdsplads, fast-

Mogens Seider

- Uddannet pædagog i 1983.
- Medlem af SL's amtskredsbestyrelse i Vejle Amt 1993
- Medlem af SL's forretningsudvalg fra 1996

Han så helst, at uddannelsen blev forlænget til fire år. Men han er tilfreds med, at uddannelsen fremover vægter teori og specialisering højere.

- Uddannelsen har længe båret for meget præg af følelser og normer og for lidt af, hvad vi faktisk ved noget om. Arbejdspladserne spørger ikke længere: "Hvad tænker du, og hvad føler du?". De spørger "Hvad ved du og hvilke metoder er mulige?", siger han.

Som et led i den nye uddannelse skal fremtidens pædagoger have en eksamen på niveau med gymnasiet for at komme ind på seminariet. Og selvom mange af SL's medlemmer ikke har en studenterhue hjemme i skuffen, ser Mogens Seider ingen anden udvej, hvis socialpædagoger skal leve op til fremtidens krav.

- Det er helt rimeligt at forlange af folk, der vil tage en mellemlang videregående so-

uddannelse. Og det er lige så rimeligt at forvente, at de folk, som vil ud og tage vare på borgernes ve og vel, har en uddannelse. Hvis vi vil have en professionel faglig udvikling, så vi kan dokumentere, formidle og diskutere med andre, må vi også stille krav til indgangsniveauet i pædagoguddannelsen, mener han.

Hvis socialpædagogerne så får en bedre teoretisk ballast, må de samtidig se i øjnene, at nogle af de job, som i dag går til en uddannet pædagog fremover vil gå til en social- og sundhedsassistent. Men det ser Mogens Seider som en udfordring.

- Vi skal ud og erobre nye, spændende so-

cialpædagogiske arbejdsområder. Vores medlemmer har mange talenter og kvalifikationer, som der er kraftigt behov for i psykiatrien, blandt ældre og på fængselsområdet. Disse erobringer kan kun ske, hvis vi speeder op for udviklingen af professionen, og det tror jeg på, vi kan, siger han.

bis@sl.dk

Benny Andersen

- Faglig sekretær i SL Nordjylland 1989
- Amtskredsformand i SL Nordjylland og medlem af hovedbestyrelsen 1993
- Valgt til forretningsudvalget på kongressen i 1998

slår Benny Andersen. Han finder det også uhyre vigtigt, at tillidsrepræsentanten kan identificere sig med jobbet, og at opgaven fremstår tydeligt for den enkelte.

- Den ideelle situation er jo, at den enkelte tillidsrepræsentant i samarbejde med medlemmerne på arbejdspladsen selv kan definere opgaven. SL skal ikke komme med svarene for den enkelte arbejdsplads men være i dialog med tillidsrepræsentanten.

- Men SL skal være parat til at støtte, når vi bliver bedt om det. Så det kræver, at vi er „til stede“. Dygtige og stærke tillidsrepræ-

sentanter kræver også et stærkt SL lokalt, siger Benny Andersen og understreger, at det er vigtigt, at kollegerne ser nytten i at have en tillidsrepræsentant:

- Det vil sige, at tillidsrepræsentanten er nøglepersonen, når der skal planlægges arbejdstid, som giver bedre mulighed for at udvikle det socialpædagogiske arbejde og samtidig tage hensyn til personalets trivsel. Tillidsrepræsentanten skal være en central person, når der skal udvikles kompetencer på arbejdspladsen, der kan give endnu mere kvalitet i det socialpædagogiske arbejde.

- Det faglige arbejde er ikke noget, der fo-

regår ved siden af det øvrige pædagogiske arbejde. Det skal være en del af dagligdagen, understreger Benny Andersen.

En anden mærkesag, der står Benny Andersens hjerte nær, er kampen for at bevare fagligheden i indsatsen over for truede børn og unge. Her ser Benny Andersen med stor bekymring på det pres, anbringelsesområdet er udsat for:

- Det er presset på fagligheden, på afspecialisering og på økonomien. Der skal med andre ord bruges færre penge på området. Så ud over vores bekymringer for, hvilke konsekvenser den nye kommunale struktur kan få for børn og unge, kommer oven i den nuværende regerings privatiseringsideologi.

- Jeg frygter, at denne markedsførelse af anbringelsesområdet vil true fagligheden. I stedet vil området blive præget af et menneskesyn og en politisk retning, hvor det handler om at gøre den sociale indsats til „et børsnoteret selskab“.

- Derfor vil jeg arbejde for, at vi i SL på alle niveauer skal kæmpe imod denne udvikling. Vi skal kæmpe for, at de børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, fortsat har en bred vifte af specialiserede og kvalificerede tilbud til rådighed og skabe en sammenhæng mellem anbringelsesformerne, understreger Benny Andersen.

kl@sl.dk

Idealismens tomhed

**Af Niels Sørensen
Villavej 32
8660 Skanderborg
(Modtaget ??.??2004)**

Svend Bjerring ophøjer sig selv til gud, præcis som menneskerettighederne foreskriver, over Niels Dujardin. Denne er ifølge S.B. "den lille forvirrede kollega", som blandt andet er farveblind, svagtseende og ikke kan forstå det læste stof RIGTIGT. Det kan jo kun gud = Svend Bjerring.

Vedrørende had til historiske hændelser. Det er noget af en påstand, at den franske revolution ikke har noget med virkeligheden at gøre, og at fantasifosteret som ifølge

S.B. kan være opstået af ikke at kunne danse kædedans. Skulle S.B. selv nære had til dansk folkedans?

Eksemplet med den psykotiske unge mand som frygtede negre, hvad har det med sagen at gøre? Dujardin taler om ideologier og ikke om mennesker.

"Normale" mennesker kan rigtig nok have angst for blandt andet kommunismens totalitære ideologi, som har kostet langt flere millioner menneskeliv end nazismen.

Islams udbredelse og dårlige indflydelse i ikke arabiske muslimske lande, som for eksempel Indonesien, Iran, Pakistan og Malaysia, medfører, at en konvetits verdenssyn her ændrer sig på grund af, at de

hellige steder ligger i arabiske lande. Han forkaster sin egen historie og bliver en del af den arabiske. Det medfører en kolossal samfundsmæssig uro, som enhver må medgive mig, at der er i disse lande.

I Europa startede det med Balkan ! - Hvor mange krige er blevet ført i Islams navn? - Korstogene var en nødvendighed for at stoppe islams hærgen.

I 450 år var der muslimske angreb på gamle kristne områder.

Men Svend Bjerring vil hellere tilbede de totalitære ideologier og lade imanerne småprutte af glæde, mens de kræver mere og mere, så kan vi bare tage nogle hyggekompetancer i mellemtiden.

Jeg vil skide på "værdier" – en selvmodsigelse

**Af Harald Schultz
(Modtaget d. 13.8.2004)**

Niels Dujardin vil skide på "værdier". Dette er jo i sig selv en spændende position, men ved nærmere eftersyn viser det sig at være en selvmodsigende position.

Klarhed kræver dybde. Ved at værdilade et begreb, som for eksempel frihed eller lighed, indtager man en absolutistisk position. Absolutismen betyder, at visse områder har sikker erkendelse, og at der kan opnås sikker viden samt at der findes moralske domme på et grundlæggende niveau, der er uforanderligt og uafhængigt af menneskets forgodtbefindende.

Ved at bruge begreberne i en rationel diskussionsramme, er det en nødvendig betingelse, at der eksisterer en entydig definition af begreberne og at den moralske dom over begreberne kan erkendes af sansemæssig eller videnskabelig vej. Brugen af

begreber og moralske domme på denne måde kaldes absolutistisk naturalisme.

"Jeg vil skide på værdier" er et voldsomt udtryk i et fagblad for pædagoger, der som funktion har at optimere livskvalitet for de brugere de omgås. Udsagnet "jeg vil skide på værdier" kan kun opfattes på den måde, at værdier ikke kan erkendes set ud fra et moralsk synspunkt. Dette er en non-kognitivistisk position, der indebærer, at moralske domme ikke begrundes, fordi de er udtryk for følelsesmæssige indstillinger.

Pædagogens funktion er at optimere livskvaliteten for brugerne. En nødvendig betingelse for dette arbejde er at få erfaring i at se overordnede sammenhænge eller implicitte forudsætninger for problemløsninger. To gennemgående funktioner er at opnå sikre observationer og fagligt funderede metoder til bearbejdelse af disse. For at lave en rationel værdioptimering af en brugers tilværelse, er det nødvendigt med en absolutistisk tilgang til værdidebatten, for-

stået således at moralske domme kan erkendes af sansemæssig eller videnskabelig vej.

Har vi som pædagoger ikke lov til at antage dette synes betegnelsen "rationalitet" at miste sin mening mht. pædagogisk praksis.

Disse to positioner naturalistisk absolutisme og non-kognitivismen udelukker faktisk hinanden. Derfor indeholder læserbrevet "Jeg vil skide på værdier" en logisk selvmodsigelse; en kommunikation, der indeholder en selvmodsigelse, er nonsens.

En præciserende bemærkning: sproget som redskab til formidling af faglige argumenter må bero på en absolutistisk position og følge logikkens love. At undlade at følge logikkens love, ved at medtage positioner, der faktisk benægter hinanden, umuliggør fagligt funderede positioner og lader kun postulater tilbage som klynger sig dogmatisk til deres politiske ideologi.

SL's fremtid skal til debat

Af Rene Zimmer
HB Repræsentant
SL Nordjylland
(Modtaget ???.???.2004)

KAD's fusion med SID vil sætte gang i en omfattende fusionsbølge indenfor fagbevægelsen. Denne spådom er hentet fra en artikel "nyt storforbund sætter gang i fusionsbølge" bragt i ugebrevet A4 nr. 21/2004. Arbejdsmarkedsforsker og professor Steen Scheuer fra Roskilde Universitetscenter forudser, at der indenfor fagbevægelsen (LO familien) om 5 til 10 år, kun vil være 5 til 6 storforbund og højest 1 eller 2 mindre forbund tilbage. Steen Scheuer mener, at LO familien vil fusionere sig i grupper indenfor "Fremstilling og Industri", "Byggefagene", "Butik, kontor og service", samt i et nyt storforbund der, som han formulerer det, "Passer os andre". Heri vil FOA, PMF og SL indgå. Holder arbejdsmarkedsforskeren fremtids-scenarier betyder det, at vi i SL snart må i gang med en seriøs debat, om vi skal fortsætte som et selvstændigt forbund eller fusionerer og over i et storforbund med f.eks. FOA eller helt fusionere os ud af LO familien over i FTF (læse sammenlægning med BUPL). SL's fremtid skal derfor til debat.

Der kan selvfølgelig være mange andre årsager til en debat om SL fremtid, alene konsekvenserne af strukturreformen er vel grund nok til at diskutere nye alliancer i fagbevægelsen. I relation hertil er spørgsmålet også, hvordan og hvornår vi får starte en sådan diskussion. Faren er velkendt i SL. Erfaringerne har desværre vist, at en sådan debat let kan end i en splittelse, mellem de som holdningsmæssig ønsker en fusion med BUPL jf. artikel "SL's fremtid" bragt i Socialpædagogen nr. 14/2004, og de som følger den nuværende strategi, hvilket er at indgå forpligtigende samarbejdsrelationer med de forbund, vi har et arbejdspladsfællesskab sammen med bl.a. FOA, PMF, DS, HK, DSR og BUPL.

Jeg håber, at vi i SL formår at samle kræfterne om at imødekomme de fremtidige udfordringer. Det er ikke en hetz mod den politiske valgte ledelsen i SL, som nogle desværre allerede er i gang med, vi har brug for. Den strategi ender kun i splittelse. De ændringer som skal til, skal fremkomme, og omsættes i en demokratisk proces, sådan at det er medlemmerne og de aktive tillidsfolk i SL, der sætter kursen. Omdrejningspunktet for en debat om SL's fremtid bør fortsat være arbejdsfællesskabet, men hvis udviklingen betinger en sammenlægning med f.eks. BUPL eller FOA skal vi i SL selvfølge også være parat til at debattere dette.

Omtale i vores aktivitetskalender må højst fylde 50 ord, dvs. arrangementets titel, tid og sted, deltagerbetaling, optagelseskriterier og frister.

8. september kl. 10.00-15.00

Familieplejernes Dag
 Tema: God familiepleje - udfordringer og forhindringer.
 Sted: Frederiksborg Amtskredskontor,
 Arr.: SL Frederiksborg

11. september kl. 17-23

Kandisfest for udviklingshæmmede
 Sted: Terndruphallen. Terndrup Halvej 3
 Entre: 250 kr. incl. 2 retter menu samt kaffe eller the
 Billetter købes hos:
 Boformen. Mejerivej 10. 9510 Arden 98 56 13 77.
 Arr.: Distrikt 7 Sydøstjylland, Nordjyllands Amt

11. september kl. 13.00-18.00

Udflugt med SL Fyn's seniorklub til Humlemagasinet i Harndrup.
 Arr. Bestyrelsen for SL Fyn's Seniorklub

15. september kl. 13.00-ca. 18

Udflugt med SL Fyns Seniorklub
 Sted: Danmarksgade 16, 5000 Odense C
 Arr.: SL Fyns Seniorklub

15. september 2004 kl. 19.00

Invitation til Fagligt Netværk for familieplejere: Fra plejefamilie til opholdssted.
 Sted. Skolen ved Det Gamle Savværk, Hovedgaden 18, 4733 Tappernøje.
 Arr. SL Storstrøm

16. september kl. 17-20

Generalforsamling for SL København og Frederiksberg Kommuner
 Sted: Hejrevej 43, 5. sal, 2400 København NV.
 Arr. SL København og Frederiksberg

22. september kl. 16.00-ca. 22

Generalforsamling i SL og SLA Viborg Amtskreds
 Sted: Skivehallerne, Skyttevej 2, Skive
 Arr.: SL Viborg

23. september kl. 10

Temadag og generalforsamlinger
 Sted: CVU Fyn, Mødesalen på Munkebjergvænget 3, Odense.
 Tilmelding: Senest 20. september til SL, Danmarksgade 16, 5000 Odense C, e-mail fyn@sl.dk eller fax 65 90 66 53.
 Arr.: SL Fyn

23. september i Odense

Supervision for ledere og mellemledere
 Længerevarende kursus i supervision med udgangspunkt i egen arbejdsituation lærer at supervisere. Træning foregår ved at man modtager og giver supervision i grupper.
 Oplysninger på www.dsh-o.dk eller telefon 6311 3225, tilmelding senest 31. august, pris 20.424 kr. for 18 dages undervisning og forplejning.

20.-24. september

„FEST I VAND“
 Et eventyrland for alle sanser.
 Sted: Them Svømmehal, Fris-holmvej 13 A, 8653 Them.
 Deltagere: Fysisk og psykisk udviklingshæmmede og deres hjælpere.
 Tilmelding: Fra den 11. august kl. 9.00-13.00 til Dybkær Specialskole, tlf. 8685 9640 eller 8685 9950.
 Pris: 80 kr. for 3 timer.
 Arr. Foreningen „FEST I VAND“, Silkeborg.

28. september kl. 17.00-21.30

Generalforsamling
 Sted: SiD's lokaler, Strandvejen 99, 4600 Køge
 Arr.: SL Roskilde

Mere kalender på side 26

29. september kl. 10-14

Sensommerfest med SL seniorer

Sted: Kolding Teater.

Arr.: Seniorerne i SL Vejle

29. september kl. 19-22

Forfatteraften med Vibeke Marx

Sted: SL's lokaler i Frichsparken, Århus.

Pris: 50 kr.

Tilmelding: Senest 13.9. SL Århus Amt, Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj eller e-mail aarhus@sl.dk.

Arr.: SL Århus

29. september kl. 9-12

Temadag om reform af pædagoguddannelsen

Sted: BUPL Fyns lokaler, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C.

Bemærk: Samme temadag afholdes også den 6. oktober.

Tilmelding: Senest 16.9. til SL Fyn, Danmarksgade 16, 5000 Odense C, e-mail: fyn@sl.dk eller fax: 65 90 66 53.

Arr.: SL Fyn og BUPL Fyn

30. september kl. 8.30-17.00

Anbringelseskonference

Sted: Scandinavian Congress Center, Margrethepladsen 1, Århus

Arr.: SL og DS i Århus Amt.

1.-3. oktober

BedsteforældrewEEKend

Sted: Torn Trines Hus, Vigen Skovvej 125, 7080 Børkop.

Arr.: Seniorerne i SL Vejle

5. oktober kl. 9.30-?

Cafémøde for familieplejer

Sted: Mødelokalerne i Danmarksgade 16, 5000 Odense.

Arr.: Netværksbestyrelsen for Familieplejer på Fyn

6. oktober kl. 9-12

Temadag om reform af pædagoguddannelsen

Sted: BUPL Fyns lokaler, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C.

Bemærk: Samme temadag afholdes også den 29. september.

Tilmelding: Senest 16.9. til SL Fyn, Danmarksgade 16, 5000 Odense C, e-mail: fyn@sl.dk eller fax: 65 90 66 53.

Arr.: SL Fyn og BUPL Fyn

18.-19. oktober 2004

Mellemliderkonference

Sted: Hotel Nyborg Strand

Konference for mellemledere (afd.ledere, stedfortrædere, ledende hjemmevejledere) og andre med mellemlideropgaver på kommunale og amtskommunale bosteder for udviklingshæmmede samt for konsulenter på området.

Program og tilmelding på www.forstandergruppen.dk

Yderligere oplysninger på Forstandergruppens sekretariat: tlf. 6471 5993 eller e-mail: forstandergruppen@nypost.dk

Arr.: Forstandergruppen

20. oktober kl. 9-15

MST - Multisystemisk terapi

Sted: SL's lokale, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby.

Pris: 350,-.

Tilmelding til SL, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby eller fax 98 12 91 29 eller e-mail nordjylland@sl.dk senest 21. september.

Arr.: SL Nordjylland

21. oktober kl. 8.45-15.30

Temadag: "Den gode arbejdsplads"

For ledere, sikkerheds- og tillidsrepræsentanter

Sted: Skivehallerne, Skyttevej 2, Skive.

Pris: Gratis for SL-medlemmer. Ikke-medlemmer 300 kr.

Tilmelding senest 7. oktober til SL's Amtskredskontor i henholdsvis Viborg eller Holstebro afhængig af arbejdsplads beliggenhed.

Arr.: SL Viborg

27. - 29. oktober

Konference: Signalement af det moderne barns udvikling

Hør om udvikling 0-14 år - om de mange intelligenser - piger og drenge forskellige udvikling og læring - og om de fire puberteter.

Ring 3313 5156 eller besøg www.mereviden.dk for konferencefolder og tilmelding.

Arr.: CVU Øst kurser og efteruddannelse

30. oktober kl. 13.00-24.00

Grand Prix for Brugerbands

Hobro Idrætscenter.

Billetter à 250 kr. købes hos:

Boformen, Mejerivej 10, 9510 Arden, 9856 1377.

Besøg:

www.nja.dk/serviceomraader/socialomraadet/GrandprixForbrugerbands.htm

Arr.: Kulturudvalget, distrikt 7, Sydøstthim-merland

2. november kl. 9-12

Godkendelse af og tilsyn med opholdssteder

Sted: SL's lokale, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby.

Pris: SL medlemmer kr. 100,-. Øvrige: kr. 200,-.

Tilmelding til SL, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby eller fax 98 12 91 29 eller e-mail nordjylland@sl.dk senest 29. september.

18. november 2004 - 10. juni 2005

Stifinderkursus - personlig udvikling for mennesker, der er på vej

Sted: Marcussens Hotel, Assens

Kursus i 8 moduler rettet mod sent udviklede/udviklingshæmmede mennesker - brugere af beskyttede værksteder og mennesker, der bor selvstændigt eller i bofællesskaber.

Kursusledere: Lisbeth Bruus-Jensen og Annie Jacobsen

Program kan ses på www.forstandergruppen.dk eller rekvireres på Forstandergruppens sekretariat: tlf. 6471 5993 eller e-mail: forstandergruppen@nypost.dk

Arr.: Forstandergruppen

25. november 2004 - 3. juni 2005

Servicebogen som dynamo for personaleudvikling

Sted: Villa Fjordhøj, Skælskør

Kursus i 4 moduler rettet mod bo/service tilbud for voksne handi?cappede i amter og kommuner - afdelingsledere, ledende hjemmevejledere, koordinatore og andre med ansvar for den daglige tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne.

Kursusledere: Lisbeth Bruus-Jensen og Majken Dumong

Program kan ses på www.forstandergruppen.dk eller rekvireres på Forstandergruppens sekretariat: tlf. 6471 5993 eller e-mail: forstandergruppen@nypost.dk

Arr.: Forstandergruppen

Aflastningskonference 2004

SL's netværk for aflastningstilbud i Danmark

Konference og Landsmøde

Det hele menneske - aflastningspædagogen i teori og praksis

**Stress – Erfaringsudveksling – Landsmøde – Fremtidig struktur og aflastningsområdet
– Workshops – Marte Meo – Neuropædagogik – Værdsættende samtale – Ledercafé – Morgen-
vækker – Aflastningspædagogens faglige identitet**

**Hotel Pejsegården, Søndergade 112, 8740 Brædstrup
26. - 28. oktober 2004**

Du sidder nu med indbydelsen til årets Aflastningskonference i hænderne - den 7. i rækken. Gennem årene har der udviklet sig traditioner, en af disse har været at konferencen er blevet afviklet i Vejle.

Denne tradition prøver vi at bryde med i år. Grunden hertil er, at vi på Pejsegården har opnået en deltagerpris, der for hoteldelel ligger ca. 700,- kr. under andre tilbud. Brædstrup ligger ikke langt fra Vejle, og da de fleste af deltagerne kører i bil har netværksledelsen vurderet, at flytningen af konferencen ikke får de store konsekvenser. Vi har besøgt Pejsegården og finder at

standarten her, mindst ligger på linje med det hotel vi tidligere har benyttet.

Den nærmeste station ligger i Horsens. De af Jer der vælger at rejse med tog kan blive transporteret fra Horsens til Brædstrup, såfremt dette ønskes skal det blot anføres i rubrikken på tilmeldingssiden.

Ved at flytte konferencen får vi frigjort midler, som bliver brugt på oplægsholdere, og som er med til at sikre, at aflastningskonferencerne fortsat er prisbillige. Vi kan nu på 4. år i træk holde det samme prisniveau.

Overskriften for Konference 2004 er Det

hele menneske - Aflastningspædagogen i teori og praksis - en helhed med teoretiske og praktiske elementer, til at tage med hjem. Denne overskrift er valgt da emnerne ligger op til, at hver enkelt deltager får begge dele med hjem til hverdagen i det enkelte aflastningstilbud.

En stor del af årets emner er med, da de efterkommer ønsker fra evalueringsskemaerne fra Konference 2003.

Årets konference bliver en blanding af: oplæg - erfaringsudveksling - aktiv deltagelse. Velkommen til Aflastningskonference 2004 - Vi glæder os til at se Jer.

Program for Aflastningskonference 2004

Tirsdag den 26. oktober 2004:

09.30 - 10.15 Ankomst og indtegnning til Landsmøde
10.15 - 10.30 Velkomst
10.30 - 13.00 Stress
13.00 - 14.00 Frokost
14.00 - 17.30 Erfaringsudveksling
18.00 - 19.30 Middag
19.30 - 20.30 Landsmøde (alle er velkomne)

Onsdag den 27. oktober 2004:

07.00 - 09.00 Morgenmad
09.00 - 12.00 Fremtidig struktur og Aflastningsområdet
12.30 - 14.00 Frokost
14.00 - 17.30 Workshops/Ledercafé
19.00 - ? Festmiddag og diskotek

Torsdag den 28. oktober 2004:

07.00 - 09.00 Morgenmad
09.00 - 11.00 Morgenvækker
11.00 - 13.30 Aflastningspædagogens faglige identitet
13.30 - 14.00 Evaluering og på gensyn

Tilmelding til Aflastningskonference 2004

Navn: _____ Institution: _____

Adresse: _____ By: _____

SL-medlem: ☐ Stillingsbetegnelse: _____

Jeg ønsker at bo på enkeltværelse: ☐ Jeg ønsker at bo på dobbeltværelse: ☐

Jeg vil gerne dele værelse med: _____ Jeg ønsker kørsel fra Horsens Station ☐

Tilmelding til workshops: ☐ Neuropædagogik ☐ Den gode samtale ☐ Psykiatrisk overbygning ☐ Marte Meo

Du kan deltage i 2 workshops. Vi beder dig prioritere alle workshops fra 1 til 4 af hensyn til fordelingen.

Da vi gerne vil kende antal deltagende ledelsesrepræsentanter til Ledercaféen, bedes du som ledelsesrepræsentant tilmelde dig.

Deltagerprisen for konferencen er: **For SL-medlemmer** kr. 2.560 i enkeltværelse, kr. 2.460 i dobbeltværelse, kr. 1.960 uden overnatning.

For ikke SL-medlemmer: kr. 3.000 i enkeltværelse, kr. 2.900 i dobbeltværelse, kr. 2.400 uden overnatning.

Der fremsendes deltagerbekræftelse og information om betalingsform til institutionen efter tilmeldingsfristens udløb. Tilmelding er bindende.

Prisen dækker konferencedeltagelse incl. forplejning, enkelt- eller dobbeltværelse, oplægsholdere og festmiddag onsdag med diskotek. Tilmelding bedes **senest mandag den 20. september 2004** sendt til:

Ina Nielsen, Otto Baches Vej, 1. tv., 5230 Odense M - e-mail: ina@tdcadsl.dk

Husk at bekræfte Dit medlemskab af netværket inden den 1. november 2004. Du kan benytte blanketten i Socialpædagogen.

Nordjylland

1'eren SL Nordjyllands pris

På de Nordjyske arbejdspladser, udføres der meget kvalificeret socialpædagogisk arbejde, ligesom mange arbejdspladser/socialpædagoger kontinuerligt arbejder på udvikling indenfor ens arbejdsfelt. Ofte er det noget som kun de involverede kender til, hvilket vi gerne vil ændre, så alle medlemmerne i Nordjylland kan inspireres heraf.

Derfor uddeler vi SL Nordjyllands pris; 1'eren på Generalforsamlingen, så vi kan markere et arbejdsområde i stadig udvikling, ved at sætte særlig fokus på en eller flere personer eller en arbejdsplads, der har lavet et stykke opkvalificerende fagligt arbejde. Kan du/I eller arbejdspladsen leve op til et eller flere af efterfølgende kriterier, udarbejder I en indstilling til at modtage prisen, som sendes til SL Nordjylland.

• **Udvikle nye metoder at udføre den socialpædagogiske praksis på, til gavn for andre kolleger, den samlede arbejdsplads eller for brugerne/pårørende generelt.**

Indstillingen kræver at du/I beskriver målet med at udvikle ny metode, hvilke virkemidler der er brugt, samt eventuelle resultater heraf.

• **Skrevet, sagt eller gjort noget, der sikrer større udbredel-**

se og kendskab til det socialpædagogiske fagområde/arbejde.

Indstillingen kræver at du/I beskriver i hvilken sammenhæng formidlingen/handlingen foregår, samt hvilke overvejelser der ligger bag.

• **Sikre et godt fagligt samarbejde på arbejdspladsen.**

Indstillingen kræver at du/I beskriver processen på arbejdspladsen, samt resultaterne heraf.

Er der tvivl om hvad indstillingen skal indeholde, eller behov for støtte til at udarbejde den, vil vi på Amtskredskontoret gerne være behjælpelig hermed. Det vigtigste er at der bliver sat fokus på noget af alt det gode arbejde der udføres af Socialpædagogerne i Nordjylland, så derfor ser vi frem til mange indstillinger til 1'eren.

Og så lidt praktiske oplysninger.....

SL Nordjylland uddeler for 10. gang prisen: **1'eren** - i år den 23. september 2004 på SL Nordjyllands generalforsamling.

Prismodtager kan bringes i forslag af alle SL medlemmer.

Prisen består af en check på kr. 2.500 og en vandrepokal og et diplom.

SL Nordjyllands bestyrelse udgør dommerkomiteen. Forslag til prismodtager skal være SL Nordjylland i hænde senest fredag den 10. september 2004. Forslagene skal være skriftlig begrundet.

Venlig hilsen

Amtskredsbestyrelsen i
SL Nordjylland

Nordjylland

MST - Multisystemisk terapi

Formålet med denne temadag er, at få viden og kendskab til MST - en behandlingsmetode som amt og flere kommuner i Nordjylland vil tage i anvendelse.

MST er et intensivt behandlingsprogram for unge med alvorlig antisocial adfærd som kriminalitet og misbrugsproblemer.

Behandlingstilbuddet tager udgang i familien, hjemmet og nærmiljøet og inkluderer både hjem, skole og fritid.

SL er vært ved kaffe og rundstykke og frokost.

KURSUSNR.: 0508

Oplægsholder: Anita Pedersen, vejleder ved MST Nordjyllands Amt

Tid: Den 20. oktober 2004 kl. 9.00 - 15.00

Sted: SL's lokale Skansevej 90B, 9400 Nørresundby

Pris: SL medlemmer kr. 350,-

Målgruppe: Opholdssteder og andre interesserede.

Tilmelding: Skal ske skriftligt med oplysninger om cpr.nr. navn, adresse, telefonnr. og arbejdsplads til: SL, Skansevej 90 B, 9400 Nørresundby eller på Fax nr. 98 129 129 eller e-mail: nordjylland@sl.dk senest den 21. september 2004

Arrangementet vil kun blive gennemført ved et deltagerantal på minimum 25 og max. 40 deltagere.

Der er minimum 2 og max. 4 fripladser til ledige og studerende (som ikke er i lønnet praktik) der har medlemskab i SL-Nordjylland. Alle der optages på arrangementet får skriftlig besked.

Nordjylland

Godkendelse af og tilsyn med opholdssteder

* Hvad stiller Amtet af krav til opholdsstedernes bestyrelse og hvilke muligheder har Amtet i f.t. vedtægterne for opholdsstederne?

* Konkrete krav til godkendelse af opholdsstederne f.eks. pædagogiske krav!

* Hvad ligger der i et tilsyn?

Dette og meget mere danner grundlag for denne temaformiddag.

SL er vært ved kaffe og rundstykke.

KURSUSNR.: 0509

Oplægsholder: Anne Krøjer, leder af amtets tilsynsafdeling

Tid: Den 2. november 2004 kl. 9.00 - 12.00

Sted: SL's lokale Skansevej 90B, 9400 Nørresundby

Pris: SL medlemmer kr. 100,- Øvrige: 200,- kr.

Målgruppe: Ansatte og ledere på opholdssteder

Tilmelding: Skal ske skriftligt med oplysninger om cpr.nr. navn, adresse, telefonnr. og arbejdsplads til: SL, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby eller på Fax nr. 98 129 129 eller e-mail: nordjylland@sl.dk senest den 29. september 2004

Arrangementet vil kun blive gennemført ved et deltagerantal på minimum 25 og max. 30 deltagere. Der er minimum 2 og max. 4 fripladser til ledige og studerende (som ikke er i lønnet praktik) der har medlemskab i SL-Nordjylland. Alle der optages på arrangementet får skriftlig besked.

Århus

Forfatteraften med Vibeke Marx

Onsdag 29.-9. 19-22 i SL's lokaler i Frichsparken, Århus

Vibeke er udd. fritidspæd. Hun har arbejdet med sent udviklede, behandlingskrævende og helt almindelige børn. Herudover har hun arbejdet med fam. behandling, familiepleje og undervisning. Siden 82 har hun udgivet bøger for børn og voksne. Bogen Wonderland 2003 handler om en familie, som får en teenagepige i pleje, og hvad det gør ved familien. Kom og mød Vibeke Marx, hør hende læse op og få en diskussion med hende og hinanden om plejefamiliernes livsbetingelser.

Pris: 50 kr.

Tilmelding senest 13.-9. til SL Århus Amt, Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj.

Tlf. 8730 8590

Mail: aarhus@sl.dk

Bliv set - brug farver

Det er ikke dyrt at sætte kulør på tekstsider og stillingsannoncer i
Socialpædagogen.

Prisen er kun 770,00 kroner for 4 farver. Benyt muligheden for at give din annonce et farvepift og gør den dermed ekstra iøjnefaldende.

Se øvrige oplysninger om tekstsiderannoncer, samt produktionsplanen for 2004 på SLs hjemmeside: www.sl.dk

Årsmøde

I netværket for småbørnsinstitutioner

4.-5. oktober 2004

Hotel Scandic i Roskilde

Tema: Forebyggelse og tilknytning

- Hvad er det vi kan og skal kunne på småbørnsinstitutionerne for at en anbringelse giver mening?

Pris: 1460,00 kr. pr. person. Der er kun mulighed for indkvartering på dobbeltværelser og tre personers værelser.

Program

Mandag den 4. oktober:

9.30-10.00 Ankomst og kaffe
10.00-12.00 "Hvor går vi hen du?"
Tendenser, udfordringer, krav og forventninger. En ny anbringelsesreform er på vej. En ny kommunalstruktur er på vej. På mange måder en forandringernes tid. Hvilke tendenser ser i ifht. småbørns- og familieområdet? Hvilke krav og forventninger er der fra stat, amt/kommuner? Hvilke udfordringer giver det området?
Ved Benny Andersen, forbunds næstformand i SL
12.30-13.00 Frokost
13.00-16.00 Forebyggelse og tilknytning:
Hvordan arbejdes der med forebyggende tiltag ifht. at undgå døgnanbringelser? Samt hvad er det døgninstitutioner *kan* og *skal* kunne ifht. kontakt og relationsopbygning, hvis en anbringelse skal give mening og være opbyggelig? - Dette med udgangspunkt i de nyeste tilknytningsteorier.
Ved Svend Aage Madsen, chefpsykolog på Rigshospitalet

16.00-17.00 Pause og indkvartering

17.30-18.30 Underholdning

Theater La Balance spiller "Pigebanden". En intens og gribende forestilling om 2 unge pigers liv i en gruppe af marginaliserede og udadreagerende piger. Stykket udspilles som en dialog med en levendes piges erindring om sit liv med en afdød veninde og deres fælles liv i en pigebande. Historien fortælles af 2 kvindelige skuespillere.

18.30 Middag

Tirsdag den 5. oktober:

8.00- 9.00 Morgenmad
9.00-12.00 Tilknytning mellem professionelle, barn og familie - fordomsfrit at kunne rumme alle de følelser, der udspiller sig mellem familie, barn, pædagog og institution og sagsbehandler.
Ved Elisabeth Brun Thomsen, Familiehjælpscenter.
12.00-13.00 Frokost
13.00-14.00 Netværksmøde, erfaringsudveksling samt udvælgelse af næste års planlæggere af landsmødet.
14.30-15.00 Farvel-kaffe

Tilmeldingskupon til årsmøde i netværket for småbørnsinstitutioner

4.-5. oktober 2004 på Hotel Scandic i Roskilde

Navn: _____ Cpr. nr. _____

Adresse: _____ Postnr. og by: _____

Arbejdsstedets navn: _____ Tlf. Privat: _____ Arbejde: _____

Jeg ønsker at melde mig ind i netværket: ☐

Indkvarteringsmuligheder:

Dobbeltværelse: ☐ Jeg ønsker at bo sammen med (navn): _____

Tre personers værelse: ☐ Jeg ønsker at bo sammen med (navn): _____ og _____

Tilmeldingen sendes til SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, Att. Kurt Schimmell, senest den 9.9.2004.

Temadag

d. 21/10-2004 om

"Den Gode Arbejdsplads" for ledere, sikkerheds- og tillidsrepræsentanter

SL's redskabsmappe "Den Gode Arbejdsplads" har nu i 3 år virket som inspiration for arbejdspladsernes arbejde med udvalgte personalepolitikker.

Gennem dels fælles oplæg som inspiration til forandring og dels workshops, hvor erfaringer indenfor de enkelte temaer vil blive præsenteret, ønsker SL Ringkøbing og Viborg Amtskredse med temadagen at inspirere til forsat implementering af personalepolitikker på arbejdspladsen.

Sted: Skivehallerne, Skyttevej 2, Skive

Tid: Torsdag d. 21. oktober 2004, kl. 8.45 - 15.30

Pris: gratis for SL-medlemmer (der ydes ikke frikøb m.v. til TR) ikke-medlemmer: kr. 300,- til dækning af forplejning m.v. (opkræves ved indgangen)

Indhold:

Formiddag:

- Forudsætninger for forandring. v/ Professor Anders Drejer, Handelshøjskolen, Århus

- Projektledelse. v/Finn Gravesen, CVU VITA

Eftermiddag:

Workshops med præsentation af erfaringer indenfor temaerne:

1. Arbejdstidstilrettelæggelse. v/ Finn Nielsen, SL Nordjyllands Amtskreds

2. Socialt kapitel. v/ Vera Sønderbæk, SL Viborg Amtskreds og Viften, Skive Kommune

3. Kompetenceudvikling. v/ Hjemmevejlederne Holstebro Kommune

4. Arbejdspladsvurdering. v/ Nørholm Kollegiet

Dagen afsluttes med fællesoplæg og debat vedr. Seniorpolitik v/ Amtsdirektør Niels Aalund, Viborg Amt og Alis Berg, kontorchef personaleafdelingen Herning Kommune.

Tilmeldingsfrist: snarest muligt og senest torsdag d. 7/10-2004

Tilmelding til SLs Amtskredskontor i henholdsvis Viborg eller Holstebro afhængig af arbejdsplads beliggenhed. Ved tilmelding oplyses navn, tillidspost, arbejdsplads samt workshop-ønske (1. og 2. prioritet).

Generalforsamling i SL og SLA Viborg Amtskreds
Generalforsamlingerne afholdes onsdag d. 22. september 2004 kl. 16 -ca. 22 i Skivehallerne, Skyttevej 2, Skive

Der er indskrivning til generalforsamlingen fra kl. 15.30. Dit medlemskab tjekkes ved indgangen - er du nyindmeldt bedes du medbringe kvittering for indbetalt kontingent.

SL er vært ved aftensmad under generalforsamlingen. Du skal blot udfylde tilmeldingen og sende/faxe/ maile den til SL, Vendersgade 5, 8800 Viborg / Fax 86 62 82 80 / mail viborg@sl.dk senest fredag d. 10. september.

Generalforsamlingsdagen vil udover de formelle dagsordener for SL og SL-A, indeholde et temaarrangement vedr. Strukturreformen.

Strukturreformen, uagtet hvor opgaverne nu endte med/ender med at komme til at ligge, vil blive en meget krævende proces og en stor udfordring for SL's medlemmer og derfor helt naturligt også for organisationen. Derfor har vi bestræbt os på at få relevante politikere til at deltage.

Asbjørn Agerschou, socialfaglig konsulent SLc har lovet at komme og være den der sikrer debatten og den der "holder mikrofonen".

Dagsorden for SL generalforsamling

Minimumsdagsorden - med baggrund i beslutning på generalforsamlingen i 2003.

1. Valg af dirigent
2. Valg af en referent
3. Valg af stemmetællere
4. Amtskredsens regnskab
5. Amtskredsens regnskab
6. Indkomne forslag *1.
7. Amtskredsens budget. Forelægges til orientering med baggrund i beslutning på gf. 2003 *2.
8. Valg af suppleant(er) til bestyrelsen
9. Afslutning

1. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være kredskontoret i hænde senest fredag d. 10. september 2004. Forslag skal være forsynet med medlemsnummer og underskrift.

2. Hvis du ønsker budgettet til gennemsyn forud for generalforsamlingen, kan du rekvirere det på kredskontoret

Bestyrelsen

Lukket d. 23. september 2004

Amtskreds Sønderjylland holder lukket d. 23. september 2004 på grund af afvikling af generalforsamling. Såfremt kontakt af tvingende årsager ønskes til amtskredsen kan henvendelse ske til mobilsvaret 2085 8828.

Cafémøde for familieplejer

Tirsdag den 5. oktober 2004 kl. 9.30 - ? i mødelokalerne i Danmarksgade 16, 5000 Odense C. Netværksbestyrelsen er vært ved en kop kaffe m.v. Her har mulighed for at møde andre familieplejer og få vendt nogle faglige diskussioner og der er også plads til dit bidrag.

Vel mødt
Netværksbestyrelsen for Familieplejer på Fyn

Udflugt med SL Fyns Seniorklub

Denne gang arrangerer vi en tur til Humlemagasinet i Harndrup - ONSDAG DEN 15. SEPTEMBER 2004 KL. 13.00 præcis fra Danmarksgade 16, 5000 Odense C og vi regner med at være i Danmarksgade igen ved 18.00 tiden. Vi drikker kaffe på Humlehave-magasinet.

Pris for bus, kaffe og entré er den meget lave pris á kr. 100,00 pr. person. Vi håber rigtig mange vil med på denne meget billige tur.

Tilmeldning er nødvendig og skal gøres til SL, Danmarksgade 16, 5000 Odense C, tlf. 66 11 08 74 (receptionen), fax 65 90 66 53 eller e-mail fyn@sl.dk senest den 8. september 2004. BEGRÆNSET ANTAL PLADSER OG BINDENDE TILMELDING.

Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

TELEFON
39 45 45 45

Mandag-torsdag: kl. 8.30-16.00
Fredag: kl. 8.30-15.30

Pensionsordningen af 1976

Statens Regnskabsdirektorat
Borgergade 18, 1017 København K.
Telefon 33 92 88 00.

SL Fyn afholder: Temadag og generalforsamlinger 23.9.04

Tema: Kommunalreformen og det socialpædagogiske arbejdsmarked 10.00 - 10.15: Velkomst og indledning ved amtskredsformand Susanne Døssing

10.15 - 11.15: Amtsdirektør Niels Højberg, Fyns Amt, beskriver de overvejelser Fyns Amt har gjort sig i forbindelse med overdragelse af de socialpædagogiske arbejdsopgaver til de nye regioner og til kommunerne.

11.15 - 12.15: Juridisk konsulent Lone Amstrup, SL, fortæller om de ansættelsesretlige aspekter i forbindelse med gennemførelsen af kommunalreformen.

12.15-13.15: Frokost

13.15-14.00: Rådmand Søren Thorsager, børn og ungeområdet i Odense Kommune, kommer med sine visioner om de nye arbejdsopgaver, som kommunerne overtager ved kommunalreformen. Hvilken prioritering vil de få?

14.00 - 14.45: Forbundsformand Kirsten Nissen, SL, om SLs arbejde med kommunalreformen. Hvordan sikres SL-medlemmerne i de nye aftaler og den socialpædagogiske faglighed?

15.00 - 15.30: Indskrivning til generalforsamling i SLA Fyn og SL Fyn

15.30 - 16.00: Generalforsamling i SLA Fyn

16.00 - 17.30: Generalforsamling i SL Fyn

Temadag og generalforsamlinger afholdes på CVU Fyn, Mødesalen på Munkebjergvænget 3, Odense Dagen afsluttes med en varm buffet og et glas vin - øl eller vand **HUSK** Kontoret er kun delvist bemannet 23.09.04. grund af temadag og generalforsamling - idet faglig afdeling kun er til rådighed ved akut behov.

Tilmelding sendes til SL, Danmarksgade 16, 5000 Odense C via e-mail: fyn@sl.dk eller via fax nr. 6590 6653

Tilmeldingen skal være kontoret i hænde senest mandag den 20. september 2004.

HVOR BEVÆGER ANBRINGELSESMRÅDET SIG HEN?
Og hvordan sikrer vi det rette tilbud fra første færd?

SL og DS inviterer til ANBRINGELSESKONFERENCE

Torsdag d. 30. september 2004

Sted: Scandinavian Congress Center, Margrethepladsen 1, 8000 Århus C

- 8.30 - 9.00 Ankomst og kaffe
9.00 - 9.15 Velkomst ved Runa Stach (Socialpædagogernes Landsforbund) & Søren Andersen (Dansk Socialrådgiverforening)
9.15 - 10.15 Oplæg ved Socialminister Eva Kjer Hansen
Mål og intentioner i en ny anbringelsesreform. Ny kommunal struktur - hvilken betydning får det for anbringelsesområdet?
10.15 - 10.45 Fagpanel ved Klaus Wilmann (Formand for Børnerådet), Anne Bjerg (Forstander på Bøgholt) & Politiker fra Socialudvalget i KL. Fagpanelet reflekterer og stiller skarpt på ministerens oplæg.
10.45 - 11.15 Pause
11.15 - 12.15 Bente Andersen, leder af Baglandet i Århus, vil fortælle om tidligere anbragtes konkrete forslag til bedre anbringelser. (Baglandet er et netværk for tidligere anbragte børn og unge)
12.15 - 13.15 Frokost
13.15 - 14.15 Lektor ph.d. Ole Steen Kristensen, Psykologisk Institut, Århus Universitet leverer forskningsbaseret viden om, hvad der virker til hvilke problemer og hvorvidt anbringelsesreformen er svaret på dette?
14.15 - 14.45 Kaffepause
14.45 - 15.45 "Krystalkuglen" bestående af Klaus Wilmann, Anne Bjerg & politiker fra KL's socialudvalg. Hvad har gjort indtryk og hvilke ideer har de til en anbringelsesreform?
15.45 - 16.00 Afslutning ved Runa Stach & Søren Andersen.
16.00 - 17.00 Cafédébat

Pris medlemmer: kr. 300 Ikke medlemmer: kr. 500

Tilmelding til anbringelseskonference d. 30 september 2004
Tilmeldingsfrist mandag den 20. september 2004

Skriv venligst tydeligt

Navn: _____

Arbejdssted: _____

Adresse og tlf.: _____

☐ DS ☐ SL

Tilmeldingsblanketten mailes, sendes eller faxes til:
aarhus@sl.dk. Telefax nr. 86 19 37 67. Postadresse: SL Århus Amtskreds, Søren Frichs Vej 42 C Stuen, 8230 Åbyhøj

Deltagergebyr kr.300.- for medlemmer/ kr. 500.- for ikke medlemmer indbetales på giro Reg. nr. 9541 Konto nr. 1920103 og indbetales senest d. 20. september 2004.

Bemærk: Begrænset deltagerantal - max 250. Først til mølle principet.

Du kan betragte dig som optaget hvis du ikke hører fra os senest d. 15. september 2004.

Pædagogisk massage uddannelse & kurser i Århus

se efterårets program på
www.paedagogisk-massage.dk
- eller kontakt centeret og få det tilsendt

CENTER FOR PÆDAGOGISK MASSAGE ApS

Eirik Tollefsen · 8689 3057 · tollefsen@email.dk

THE KEMPLER INSTITUTE OF SCANDINAVIA A/S
- I UDKANTEN AT ODDER CA. 25 KM. TIL ÅRHUS

FILLERUP/ODDER
Ulvskovvej

KNT.3.800.000 UDB.315.000
BRT.30.560 NT.25.831

INSTITUTIONSEJENDOM - Præsenteret og velholdt.

Denne ejendom er ideel til institution, kursus ejendom, bofællesskab evt. kombineret med liberal erhverv eller lignende.

Beliggende i naturskønt område direkte i skovbryn og med udsigt over åbne marker, finder man denne moderniserede og utrolig velholdte ejendom.

Ejendommen bliver i dag brugt til kursusvirksomhed men er utrolig velegnet til mange andre formål, ja kun fantasien sætter grænser. Indrettet med bl.a. undervisningslokaler, værelsesfløj med badeværelser på gangen, køkken, kontorfaciliteter m.v.

Derudover separat bolig, der bl.a. indeholder: Entré, trapperum, badeværelse, stort landkøkken, 2 værelser, tagetage med opholdsstue.

Se mere på www.danbolig.dk

SAG NR. 3151

Bolig m ²	582/352	Etagér	2	Grund m ²	8.862
Stuer/vær.	5/11	Byggeår	1898/1985	Udhus m ²	60

DanBolig Odder

V. Henning Gedso
Rosengade 5 - 8300 Odder
RING: 86 54 32 66

DanBolig

ODDER@DANBOLIG.DK

SAMARBEJDER MED NORDEA

VIKARBUREAUET TIL SKOLER OG INSTITUTIONER

PÆDAGOGISK VIKARBUREAU TILBYDER VIKARER TIL:

INSTITUTIONSOMRÅDET
DAG, DØGN, SPECIALOMRÅDET.

SKOLE
FOLKESKOLER, SPECIALSKOLER.

HJEMME-HOS OPGAVER
STØTTE, RÅDGIVNING OG BEHANDLING TIL BØRN, UNGE OG FAMILIER.

VI VÆGTER HØJ KVALITET, LYST, FLEKSIBILITET OG RESPEKT.

*PÆDAGOGISK VIKARBUREAU HAR OVERENSKOMST MED: BUPL, SL, PMF, LFS SAMT LC OG DANMARKS LÆRERFORENING

TELEFON 70 27 12 18 WEB WWW.PVB.DK EMAIL PVB@PVB.DK

ADRESSE KØBENHAVN ESROMGADE 15, 1301 2200 KBH N
ÅRHUS RYESGADE 18-20 8000 ÅRHUS C

**SL Fyn
inviterer medlemmerne til
temadag
om reform af pædagog-
uddannelsen**

Temadagen afholdes i fællesskab med BUPL Fyn

I regeringens handlingsplan for "Bedre Uddannelser" indgår væsentlige oplæg til fornyelser af pædagoguddannelsen.

Hovedelementer i udspillet til ny pædagoguddannelse:

- * Skærpede adgangsbetingelser
- * Centralt fastsatte kundskabs- og færdighedsområder (CKF'er)
- * Styrket faglighed, bl.a. ved begrænsning i antallet af Aktivitets- og kulturfag

- * Den lønnede praktik erstattes af en SU-finansieret praktik af samme omfang

- * Øgede specialiseringsmuligheder - mod bestemte arbejds- og funktionsområder

Ændringerne vil give praktikvejledere og arbejdssteder nye udfordringer.

Vi inviterer derfor til en grundig orientering og dialog med vore medlemmer om reformen, og de foreslåede ændringer i uddannelsen.

Man kan vælge at deltage på en af følgende dage:

onsdag den 29. september kl. 9.00 - 12.00
eller

onsdag den 6. oktober kl. 9.00 - 12.00

Begge møder foregår i BUPL Fyns lokaler, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C (nabo til SL Fyn i Danmarksgade)

Max. 55 deltagere pr. dag; skulle der tilmelde sig flere end 55 pers. pr. dag, vil arrangementet blive flyttet.

Derfor er det tvingende nødvendigt, at du tilmelder dig senest d. 16.9.

Tilmelding kun pr. brev, fax eller e-mail til SL Fyn, Danmarksgade 16, 5000 Odense C, Mail: fyn@sl.dk eller Fax: 65 90 66 53. Angiv på tilmeldingen navn, mail-adresse, institution samt hvilken mødedag du ønsker at deltage. Hører du ikke fra os, er du optaget. Flytter vi arrangementet kontakter vi dig.

SL Roskilde

28. september kl. 17.00 - 21.30
SID's lokaler, Strandvejen 99, 4600 Køge
Indskrivning fra kl. 16.30
Dagsorden i følge vedtægterne.

Storstrøm

**Invitation til Fagligt
Netværk for
familieplejere**

**Onsdag den 15. september
2004 kl. 19.00**

i Skolen ved Det Gamle Savværk, Hovedgaden 18, 4733 Tappernøje. Dagsorden:

Fra plejefamilie til opholdssted. Opholdsstedet Skovbogård/Hjortefarmen kommer og fortæller om opholdsstedet.

Hvad kan de, som vi ikke kan? Når plejefamilien er gået ned osv...

Pæd. Terese arbejder på opholdsstedet og har samtidig også børnene i Skolen ved Det Gamle Savværk i Tappernøje.

Leder Charlotte Gerdson vil også fortælle om skolen og samarbejdet med opholdsstedet.

Ring senest d. 13. september og fortæl hvor mange I kommer.

Signe Welling
5556 5737

**København/
Frederiksberg/
A-kassen**

**Ekstraordinær lukning af
telefonerne!**

På grund af fælles personalemøde mellem de 3 afdelinger på Hejrevej, holdes telefonen lukket fredag den 1. oktober.

Bestyrelsen for SL København og Frederiksberg Kommuner indkalder hermed til

GENERALFORSAMLING

**Torsdag d. 16. september 2004
Kl. 17.00 til 20.00**

(indskrivning fra 16.30, der vil efter generalforsamlingen blive serveret en let anretning.)

Hejrevej 43, 5 sal. 2400 København NV.

Gyldigt medlemsbevis skal forevises ved indgangen, Girokort eller PBS-meddelelse fra aug/sep 2004.

Medlemmer fra institutionerne Seden Enggård, Egelundshuset, Donekrogen, Tølløse UP, Solhjem og det Kongelige Opfostringshus, der deltager i generalforsamlingen kan få dækket transportudgifter svarende til billigste offentlige transportmiddel.

DAGSORDEN:

1. Valg af dirigent
2. Godkendelse af formalia.
3. Valg af referenter
4. Valg af stemmetæller
5. Indkomne forslag.

Under dette punkt, som er det eneste emne på dagsordenen, vil der blive lagt op til en bred og indgående debat om NY LØN. Hvordan har den virket bagudrettet, hvordan har forhandlingerne været og hvordan vil lønsystemet kunne komme til at se ud efter overenskomstforhandlingerne 2005?

Vi har til dette punkt været så heldige at få Dorthe Pedersen som er professor ved Handelshøjskolen i København og en af de personer der har beskæftiget sig allermost med NY LØN, til at komme og lave et oplæg som vi kan diskutere ud fra.

**SL's
ombudsinstitution**

SL har sin egen uvildige ombudsinstitution.

Ombudsinstitutionen skal sikre, at medlemmer, der mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af deres individuelle medlemssag – enten af amtskredsen eller af forbundet – kan få en upartisk instans til at vurdere sagen eller beslutningen, der er truffet af amtskredsbestyrelsen eller forbundet.

For at SL's ombudsinstitution kan behandle en sag, skal klagemulighederne internt i SL være udnyttet. Endvidere må sagen ikke være rejst ved domstolene.

Ombudsinstitutionen består af en landsdommer samt to medlemmer af SL. Den er uafhængig af SL og dens udtalelser er vejledende.

Klagevejledning:

Der kan klages over sagsbehandlingen i SL i individuelle medlemssager, hvor medlemmet har en væsentlig, individuel interesse.

Amtskredsniveau:

Et medlem, der vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i amtskredsen, skal først klage til amtskredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis man er utilfreds med amtskredsbestyrelsens afgørelse, kan der herefter klages til SL's Forretningsudvalg.

Ombudsinstitution:

Såfremt man er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan der efterfølgende klages til SL's ombudsinstitution.

Da ombudsinstitutionen har adresse udenfor SL, skal den skriftlige klage sendes til:

**SLs Ombudsinstitution
c/o Mogens Kroman
Holmager 33
4171 Glumsø**

OBS

Hvis du begynder på uddannelse eller kursus, mens du er ledig, skal du fortælle a-kassen om det før starten. Det gælder uanset hvilken kursus- eller uddannelsestype der er tale om – og uanset om undervisningen foregår om dagen, om aftenen og/eller i weekenderne.

www.jellingrejser.dk

—Europas storbyer—

F.eks. Prag 6 dage..... 1.495,-
F.eks. Krakow og Budapest..... 1.295,-
F.eks. Amsterdam 5 dage..... 1.145,-
Inkl. sovebus, 3 hotelovern., med morgenmad

Aktivitetsrejser ("action")

Tjekket 5 eller 6 dage..... fra 1.345,-
*Inkl. sovebus, helpension, fuld aktivitetsprogram: trek-
king, rafting, mountainbiking, klatring og rappelling
Kombiner med én nat i Prag..... 1.595,-*

Norge 5 dage..... 1.045,-
Inkl. 2 akt., hytte og ferge fra Hirtshals

Skirejser

Norge 5 eller 6 skidage..... 1.685,-
Inkl. bus, ferge, hyttelæjlighed, ski og liftkort

Østrig 8 dage / 6 skidage..... 2.595,-
Inkl. sovebus, helpension, liftkort

Tjekket 8 dage / 6 skidage..... 2.395,-
Inkl. sovebus, halvpension, ski- og liftkort

Telefon 75 87 23 44

1 ÅRIG EFTERUDDANNELSE

**Kropsorienteret
Psykoterapi**

**Personlig udvikling og faglig
vækst**

Indhold: Egenterapi - Supervision
- Teori

Start: 2 hold marts 2005

A: Pris 15.500, København

B: Pris 16.500, Samsø

Grækenlandskursus:

Supervision, terapi, meditation,
visualisering

1.-8. oktober 2004. Pris: 2.000

Brochure og oplysning m.v.

Dansk Institut for Kropsorienteret
Psykoterapi ved Rigmor Hansen,
socialrådgiver, supervisor, psyko-
terapeut MPF

Tlf. 43 62 28 79

**Kurser og
publikationer om**

**Autisme og
Aspergers syndrom**

Hent videnscentrets
store kursuskatalog og
se alle vore nye bøger
og pjecer på

www.autisme.dk

Videnscenter for Autisme
Kongevejen 256
2830 Virum

Tlf.: 4511 4191

Mail: info@autisme.dk

VIDENSCENTER FOR AUTISME

Forstandergruppen tilbyder 2 kurser

**Servicebogen
som dynamo for personaleudvikling**

Kursus i 4 moduler rettet mod bo/servicetilbud for voksne handicap-
pede i amter og kommuner - afdelingsledere, ledende hjemmevejle-
dere, koordinatore og andre med ansvar for den daglige tilrette-
læggelse af arbejdsopgaverne.

Kursusledere er **Lisbeth Bruus-Jensen**, psykolog og NLP-uddannet
samt **Majken Dumong**, psykolog og systemisk ledelseskonsulent.

Stifinderkursus

Personlig udvikling for mennesker, der er på vej

Kursus i 8 moduler rettet mod sent udviklede/udviklingshæmmede
mennesker - brugere af beskyttede værksteder og mennesker, der bor
selvstændigt eller i bofællesskaber.

Kursusledere er **Lisbeth Bruus-Jensen**, psykolog med stor erfaring
inden for brugerindflydelse og kurser for udviklingshæmmede samt
Annie Jacobsen, psykolog med mange års erfaring inden for døgn-
området med anbragte børn og unge.

Se de spændende programmer på www.forstandergruppen.dk
eller rekvirer programmer hos Forstandergruppens sekretariat:
tlf: 6471 5993, fax: 6471 5992, e-mail: forstandergruppen@nypost.dk

Forstandergruppen's årlige

MELLEMLEDERKONFERENCE

**18.-19. oktober 2004
på Hotel Nyborg Strand**

Konferencen henvender sig til mellemledere og konsulenter i amts-
ligt og kommunalt regi, som arbejder med udviklingshæmmede.

Se det spændende program på www.forstandergruppen.dk
eller rekvirer program hos Forstandergruppens sekretariat:
tlf. 6471 5993, fax 6471 5992, mail: forstandergruppen@nypost.dk

BestChoice

...mennesket i centrum!

Vikarservice til dag- og døgninstitutioner

Kommer på hele Sjælland

Hammershusvej 77

4370 St. Merløse

Tlf.: 2745 8037

Fax: 5944 8037

info@best-choice.dk

www.best-choice.dk

Telefontid fra 06-24

Nyt fra

**A-kassen er lukket
mandag den 6. -7. september 2004**

A-kassen afholder seminar for alle medarbejdere mandag den
6. og tirsdag den 7. september 2003.
Det er derfor ikke muligt at komme i kontakt med os de to dage.

Med venlig hilsen
Socialpædagogerne Landsdækkende Arbejdsløshedskasse

LI. Nørremarks neuropædagogisk - Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkursus i neuropsykologi samt neuropædagogik.

30. og 31. marts 2005.

Kursustema: Neuropsykologien som pædagogisk værktøj (1)

Målgruppe: Pædagoger-lærere-kuratorer-sygeplejersker-sagsbehandlere eller lignende samt personer der arbejder med handicappede personer.

Indhold: Hjernen består af nerveceller, hvordan fungerer og samarbejder de?

Hvad kan vi måle med tekniske målemetoder CT-scanning-EEG-ERP osv.? – Og hvad kan vi bruge det til.

Hjernens funktion og udvikling fra sansebehandling til intellektuelle processer. De to hjernehalvdele forskellige funktioner. Symptomer på skader i afgrænsede hjerneområder. Tidlige emotionelle skader.

Hvad har den hjerneskadede person „med i rygsækken“.

Tilmelding: senest en måned før kursusstart.

Forløb: Undervisningen er fra 9.00-16.00.

Der vil blive serveret frokost.

Pris: Kr. 3500,-, kursusbevis gives.

Underviser: Specialkonsulent i neuropsykologi Viggo Pedersen og neuropsykolog Susanne Freltofte Bakkedal APS, Kalundborg.

LI. Nørremarks neuropædagogisk - Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkurser i praktisk neuropædagogik (1)

Målgruppe: Alle personer der har interesse for området.

September + januar: Hvad er neuropsykologi og neuropædagogik og hvad kan det bruges til.

September + februar: Omsorgssvigt set ud fra neuropædagogiske principper.

Oktober + marts: Medfødt alkohol- og narkoskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + april: Asperger Syndrom og medfødte hjerneskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + maj: DAMP-MBD set ud fra neuropædagogiske principper.

December + juni: Senskader set ud fra neuropædagogiske principper.

Underviser: Neuro/socialpædagog Vibeke Monnick – leder af LI. Nørremark.

Pris: Kr. 400,- pr. kursus. Kursusbevis gives.

Tilmelding en uge før kursets start.

Bestil brochure for resten af året, Vibeke Monnick-Nielsen, Søndergade 11, 4534 Hørve, tlf. 5932 4450, fax 5932 4161.

Vi tager gerne ud og underviser på jeres arbejdsplads – få en fast pris.

Bondegårdsferie

Med specialindretning for handicappede

Har I lyst til en spændende ferie på landet, med god mad og dyr, I kan hygge jer med?

Vi har 10 store værelser, nogle med hospitalssenge. Her er badestol, badebåre og lift. Hyggelige opholdslokaler og stor park.

**FAMILIEN BRUUN
"SKOVLY"
6621 Gesten
TLF. 75 55 51 12
www.kurferie.dk**

**Stillings-
annoncer skal
sendes til
Datagraf
Auning AS,
Energivej 75,
8963 Auning
Tlf. 8795 5555
Fax 8795 5544**

Kognitiv, Ressourcefocuseret & Anerkendende Pædagogik (KRAP)

Årskursus 2005 i Skive

PsykologCentret i Viborg afholder i 2005 årskursus for socialpædagoger og andre faggrupper, som arbejder professionelt med *udsatte børn og unge*.

Hovedundervisere er **Peter Storgård** og **Lene Metner**, begge psykologer tilknyttet PsykologCentret.

Årskurset er opbygget med 10 månedsmoduler á 2 dage, i alt 20 dage. Pris 19.800 kr. + moms, incl. fuld forplejning. Max. 24 deltagere.

Hent udførligt program på vores hjemmeside:
www.KRAP-metoden.dk/aarskursus2005.pdf

 PsykologCentret
Gravene 1, 1. sal - 8800 Viborg
Tlf. 8660 1171
post@psykologcentret.dk

**Danmarks
The Danish Pædagogiske Universitet
University of Education**

Masteruddannelse

Akademisk videreuddannelse
tilrettelagt for erhvervsaktive

Voksenuddannelse (Human Resource Development)
Interkulturel pædagogik
Citizenship education (Medborgerskab)
Fleksibelt forløb
Enkeltmoduler

Læs mere på:

www.dpu.dk/master

Informationsmøder: København 4. oktober, Århus 6. oktober 2004

Ansøgningsfrist: 1. november 2004

Studiestart: Februar 2005.

**Masterstudiekontoret
T: 8888 9620
E: master@dpu.dk**

Nordjyllands Amt

SL-kontor:
Skansevej 90B
9400 Nørresundby.
Tlf. 9812 9899 – fax 9812 9129.
E-mail: nordjylland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/nordjylland
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag 9-13, onsdag 9-13, torsdag 13-17, fredag 9-13.
Amtskredsform.: Peter S. Kristensen.
Tlf. privat: 9883 8700.
A-kasse:
Tlf. 9812 9899.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Viborg Amt

SL-kontor:
Vendersgade 5, 8800 Viborg.
Tlf. 8661 3561 – fax 8662 8280.
E-mail: viborg@sl.dk
Telefontid: mandag-onsdag 10-13, torsdag 13-17, fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Ole Jensen.
Tlf. privat: 9787 5425
A-kasse:
Samme adresse som ovenfor.
Tlf. 8661 3200 – fax 8662 8280.
Telefontid: mandag-tirsdag 10-13, torsdag 13-17, onsd. og fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Århus Amt

SL-kontor:
Frichsparken,
Søren Frichs Vej 42, C, stuen
8230 Åbyhøj
Tlf. 8730 8590.
Fax 8619 3767.
E-mail: aarhus@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-12, tirsdag-onsdag 9-12, torsdag 13-17, fredag lukket.
Amtskredsformand: Runa Stach.
Tlf. privat: 8698 8945.
A-kasse:
Tlf. 8730 8595.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ringkjøbing Amt

SL-kontor:
Knud Rasmussensvej 10,
7500 Holstebro.
Tlf. 9610 1100 – fax 9610 1109.
E-mail: ringkjoebing@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag og onsdag 9.30-13.00, torsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand: Kirsten Hornbæk.
Tlf. privat: 2045 2716.
A-kasse:
Tlf. 9610 1101.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor, dog mandag 9.30-12.00.

Vejle Amt

SL-kontor:
Dæmningen 38, 7100 Vejle.
Tlf. 7583 1199 – fax 7583 5115.
E-mail: vejle@sl.dk
Åbningstid: Tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Amtskredsformand: Hanne Ellegaard.
Tlf. privat: 7582 2028.
A-kasse:
Tlf. 7583 1199.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ribe Amt

SL-kontor og A-kasse:
Kongensgade 35, 6700 Esbjerg.
Tlf. 7518 0066 – fax 7512 8700.
E-mail: ribe@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9.00-12.30, torsdag 12.30-17.00, lukket mandag.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Michael Madsen.

Sønderjyllands Amt

SL-kontor:
Skånevej 13, 6230 Rødekro.
Tlf. 7366 1940 – fax 7366 1939.
E-mail: soenderjylland@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Flack-Jensen.
Tlf. privat 2085 8828.
A-kasse:
Tlf. 7366 1948.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstider som ovenfor.

Fyns Amt

SL-kontor:
Danmarksgade 16, 5000 Odense C.
Tlf. 6611 0874 – fax 6590 6653.
E-mail: fyn@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14.
Amtskredsformand: Susanne Døssing.
Tlf. privat 6610 7532.
Jobanvisning: tlf. 6611 0874.
A-kasse:
Tlf. 6611 0874.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Storstrøms Amt

SL-kontor:
Torvet 2, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 1919 – fax 5484 1917.
E-mail: storstroem@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14. Telefontid: 9.30-12 og 12.30-14.
Amtskredsformand: Marie Sonne.
Tlf. privat: 5671 1032.
A-kasse:
Tlf. 5484 1918.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Hvor skal man henvende sig?
Alle henvendelser skal rettes til SLs amtskredskontorer.

Ved spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshed og arbejdsløshedsdagpenge skal der rettes henvendelse til det lokale a-kassekontor.

Undtaget herfra er dog følgende:
spørgsmål om medlemskab (ud- og indmeldelse, overflytning, navn/adresseændring, ændring i ansættelsessted, kontingent mv.) rettes til SLs hovedkontor (adresse og tlf.nr. se modsatte side). Fore-spørgsler kan rettes telefonisk, men alle ændringer bedes rettet skriftligt med angivelse af medlemsnummer (= cpr.nr.).

Vestsjællands Amt

SL-kontor:
Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Tlf. 5856 5452 – fax 5856 5450.
E-mail: vestsjaelland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/vestsjaelland
Åbningstid: Tirsdag 9-12 og 13-16, onsdag-fredag 9-12.
Amtskredsformand: Jan Vium.
A-kasse:
Tlf. 5856 5452
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Roskilde Amt

SL-kontor:
Hersegade 20, 1.th., postboks 614, 4000 Roskilde.
Tlf. 4636 7725 – fax 4634 6669.
E-mail: roskilde@sl.dk
Åbningstid: mandag, onsdag og fredag 9.30-14, tirsdag 13-16, torsdag lukket.
Dagligt lukket 12-12.30.
Amtskredsformand: Britta Leth Madsen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Frederiksborg Amt

SL-kontor:
Østergade 6 B, postboks 100, 3400 Hillerød.
Tlf. 4820 9240 – fax 4820 9249.
E-mail: frederiksborg@sl.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 10-14, fredag lukket.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Amtskredsformand: Elin Jensen.
A-kasse:
Tlf. 4820 9246.

Østergade 6, 1., postboks 177, 3400 Hillerød.
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag, onsdag og fredag 10-14.30, torsdag 14-16.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Københavns Amt

SL-kontor:
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Tlf. 3525 0700 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-amt@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Uffe Torup Kristensen.
Tlf. privat: 4828 6755.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Bornholms Regionskommune

SL-kontor:
Storegade 38, 3700 Rønne.
Tlf. 5695 7136 – fax 5694 5204.
E-mail: bornholm@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 9-14.
Amtskredsformand: Niels Jørgensen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Københavns og Frederiksberg Kommuner

SL-kontor:
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Tlf. 3525 0710 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-frb@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Ole Larsen.
Tlf. privat: 3332 1819.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.

Akassen København, Frederiksberg, Roskilde, Bornholm:
E-mail: slak@sl.dk

Pædagogstuderendes LandsSammenslutning

Bredgade 25 F
1260 København K
Åbningstid: Mandag-onsdag 10-15, torsdag 10-17, fredag lukket.
Telefon: 3393 0911.

Socialpædagogen

Nr. 18/ 2004 / 3. september

Når stress bliver ond

**Af Kirsten Rosenstand,
arbejdskonsulent i SL**

Stress og konsekvenser af stress er blevet et begreb, som dagligt beskrives i medierne, og mange har mærket den – mere eller mindre – på egen krop.

Omkring hver 10. dansker føler sig ofte stresset, og knap halvdelen føler sig stresset af og til.

Men hvordan den enkelte person mærker stress, er meget forskellig, og derfor er bogen "Stress – når kroppen siger fra" et vigtigt bidrag til at blive klogere på sin egen måde at reagere på.

Det er en anbefalelsesværdig bog, fordi den sætter fokus på de helbredsmæssige konsekvenser af stress, samt på den betydning, det kan få for den enkelte og for omgivelserne. Det vigtigste i bogen er 16 personlige beretninger om mennesker, som i et i øvrigt virksomt liv bliver syge af stress. Beretningerne er meget illustrative i forhold til at ignorere kropslige signaler om, "at der er noget galt" – men også i forhold til, at vi lægger låg på, fordi det stadig er tabubelagt og svært at snakke om i et arbejdsliv, hvor der er fart på.

Beretningerne er også med til at beskrive, hvornår stressen er ond – og medfører både arbejdsmæssige og personlige konsekvenser, fordi man er gået med symptomerne alt for længe. Det er meget personlige beretninger fra mennesker i alle slags job, bl.a. er det socialpædagogiske område repræsenteret.

For der kan gøres noget, og det handler bogen også om. I to indledende afsnit har cand. psyk. dr. med. i sundhedspsykologi Bobby Zachariae og overlæge dr. med. Bo Netterstrøm beskrevet, hvad stress er,

hvorfor kroppen reagerer på længere tids stressbelastning – og hvordan kroppen reagerer både fysisk og psykisk. Netop fordi stress "kommer listende", og man måske vænner sig til at gå rundt med ondt i maven, er det godt at vide, hvornår man skal reagere. Men det beskrives også hvordan, der er mulighed for at handle sig ud af en stresstilstand og i givet fald søge behandling.

Alt i alt en positiv bog, selvom emnet er

alvorligt. Bogen viser og beskriver, at man selv kan gøre noget ved den onde stress og få stoppet op i tide. At kunne få standset "stresskarrusellen" før det er for sent.

Bogen er udgivet på Kroghs Forlag med støtte af Sundhedsstyrelsen. Bogen, der er på 207 sider, er redigeret af Kathrine Damsgaard-Sørensen og Birgit Madsen og koster 249 kr.

